Ἔτος Α΄. | Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27. ἑκάστου μηνός. | Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Ὀκτωβρίου 1881 | Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. | Ἀρ. 11.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ τορπιλλοκανονιοφόρος Μυκάλη. — Ἀνταπόκρισις ἐξ Ἀθηνῶν. — Τὸ νέον Φάληρον. — Περὶ πτηνοτροφίας. — Ἡ ἐν Τσακωνίᾳ μονὴ τῆς Σίντζας. — Γνωμικά. — Περὶ τῶν συμποσίων τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων ὑπὸ Ἀν. Μάλτον. — Βουλγαρία. Αἴθουσα ἐν βουλγαρικῇ οἰκίᾳ. Ἀρχαιότητες. — Ποίησις. — Βυζαντιναὶ εἰκόνες. Ἀνδρόνικος Κομνηνός (συνέχεια). — Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. — Νεκρολογία. — Τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας τῆς Ναβάρρας. — Βιβλιοκρισία. — Διάφορα.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ τορπιλλοκανονιοφόρος Μυκάλη. — Ἡ ἐν Τσακωνίᾳ μονὴ τῆς Σίντζας. — Αἴθουσα ἐν βουλγαρικῇ οἰκίᾳ. — Ἀρχαιότητες ἐν Βουλγαρίᾳ. — Τὸ νέον Φάληρον. — Εἰκόνες οἰκιακῶν πτηνῶν.

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Η ΤΟΡΠΙΛΛΟΚΑΝΟΝΙΟΦΟΡΟΣ ΜΥΚΑΛΗ.

(μετὰ εἰκόνος.)

Ἡ Ἑλλὰς δεκάδας ὅλας ἐτῶν ἠμέλησε τῆς ναυτικῆς αὐτῆς παρασκευῆς. Τὰ ὀλίγα παλαιὰ αὐτῆς πλοῖα εἶχον ἤδη ἀρχίσει νὰ σήπωνται, καὶ μόλις που κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχον προστεθῆ δύο θωρηκτά, ὁ Γεώργιος καὶ ἡ Ὄλγα, καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη, ἥτις χρησιμεύει ὡς θαλαμηγὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως. Ἀξιέπαινος ἦτο ἡ φροντὶς τῆς ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου συστάσης ἑταιρείας, ἧς προήδρευσε πρῶτος ὁ μακαρίτης ὑπονναύαρχος Νικό-

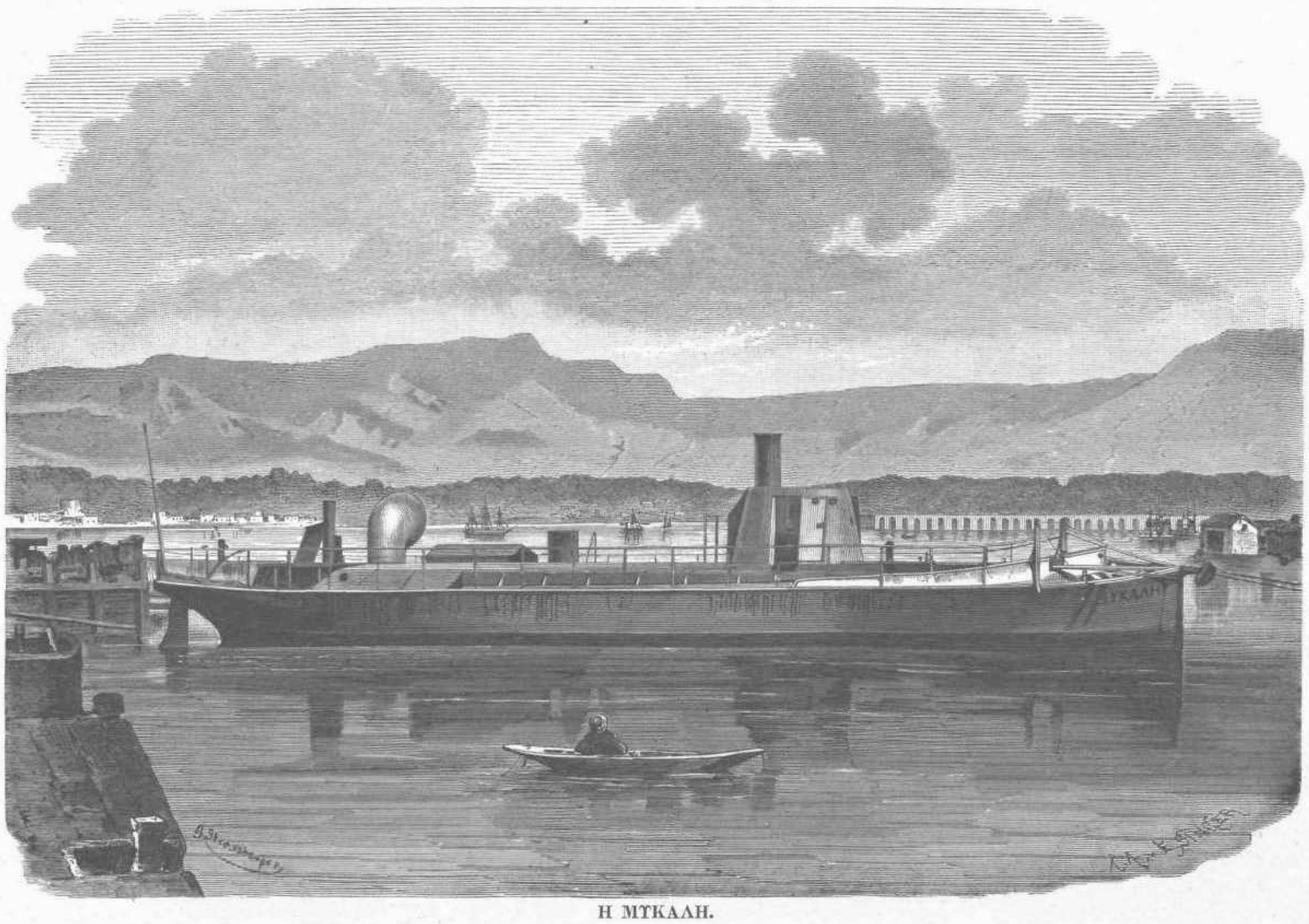

Η ΜΥΚΑΛΗ.

δημος, ὁ γηραιὸς καὶ ἔνθερμος τῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐθνικῆς δόξης μνήμων. Ἀλλὰ τοιαῦτα μεγάλα ἔργα, οἷα ἡ στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ παρασκευὴ τοῦ κράτους, δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι δι' ἰδιωτικῶν μόνον πόρων καὶ προσπαθειῶν. Εἶνε χρέος ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτὸ τὸ κράτος, ὅπερ δέον νὰ καταβάλλῃ πρὸς τὰ τοιαῦτα μεγάλας δαπάνας.

Ἡ συνείδησις τῆς ἀνάγκης νὰ γείνῃ ἐν Ἑλλάδι ἐσπευσμένη φροντὶς περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ναυτικῶν ἡμῶν δυνάμεων συμπίπτει μετὰ τῶν τελευταίων ἐν τῇ Ἀνατολῇ περιπετειῶν ἀπὸ τοῦ ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου καὶ ἑξῆς. Ἡ νέα τροπὴ ἡ δοθεῖσα εἰς τὴν ναυτικὴν ἐπιστήμην διὰ τῶν ναυκλάστρων, ἡ ὀλίγου δεῖν ἐπαναφέρουσα εἰς τὴν θάλασσαν ὁριστικῶς ἀντὶ τῶν μεγάλων θωρηκτῶν τὰ μικρὰ καταδρομικὰ καὶ τὰς τορπιλλοφόρους καὶ τορπιλλακοντιστικὰς ἀκάτους, ὑπῆρξε σημαντικὴ καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλὰς ἐπιδοθεῖσα μετ' ἀσυνήθους δραστηριότητος εἰς τὸ ἔργον ἐφρόντισε περὶ τῆς κατὰ τὸ ἐνὸν συμπληρώσεως τῶν ναυτικῶν αὐτῆς δυνάμεων κατ' ἀμφότερα. Καὶ τὸ μὲν θωρηκτὸν ὁ Μιαούλης δύναται ν' ἀναχθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγάλων θωρηκτῶν, πολλαὶ δ' ἐγένοντο παραγγελίαι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τορπιλλακάτων. Ἐνυπῆρχε δ' ἐν τῇ τροπῇ ταύτῃ τῶν καθ' ἡμᾶς ναυτικῶν δυνάμεων ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐκ τῶν πυρπολικῶν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος δόξης καὶ ἡ συναίσθησις μελλούσης ἐπιτυχίας τῶν ἡμετέρων ναυτίλων ἐν ἐπικειμένῳ νέῳ ἀγῶνι.

Ἡ εἰκὼν, ἣν σήμερον δημοσιεύομεν, παριστᾷ ἓν τῶν πλοιαρίων τούτων, τὴν τορπιλλοκανιονοφόρον Μυκάλην, ναυπηγηθεῖσαν ἐν τῷ ἐν Σένῃ τῆς Γαλλίας ἐργοστασίῳ τῶν Forges et Chantiers de la Méditerranée. Ἔχει δὲ μῆκος μὲν μέτρ. 21,70, πλάτος μ. 4,30 καὶ βύθισμα μ. 1,28. Ἡ ταχύτης αὐτοῦ εἶνε ἑκκαίδεκα μιλίων καθ' ὥραν. Ἔχει ἓν κεντροποληκὸν τηλεβόλον Κρουπ τῶν 12 ὑφεκατομέτρων. Κατὰ δὲ τὸν τύπον τῆς Μυκάλης ἔχουσι ναυπηγηθῆ καὶ τέσσαρες ἄλλαι ἑλληνικαὶ τορπιλλοκανονιοφόροι, φέρουσαι τὰ ὀνόματα Σφακτηρία, Ναυπακτία, Ἀμβρακία.

Ἐν ἑπομένῳ τεύχει θέλομεν δημοσιεύσει τὴν εἰκόνα τοῦ ἀληθοῦς προτύπου θωρηκτοῦ πλοίου τοῦ ἡμετέρου ναυτικοῦ, τοῦ "Ναυάρχου Μιαούλη".

Κ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ.

Τῇ 17|29 Σεπτεμβρίου 1881.

Οἱ ἱπποσιδηρόδρομοι, περὶ ὧν ἔγραφον ἤδη ἔν τινι τῶν τελευταίων μου ἐπιστολῶν, δὲν εἶνε πλέον ἁπλοῦς θεσμὸς καὶ σύμβασις ἐπὶ τοῦ χάρτου· πρὸ δέκα ἡμερῶν καὶ ἐπέκεινα ἤρξαντο κατὰ τὴν ὁδὸν Σταδίου αἱ ἐργασίαι τῆς στρώσεως τῶν σιδηρῶν τροχιῶν, αἵτινες προβαίνουσι μετὰ μεγάλης δραστηριότητος. Ἤδη ἔχει ἐπιστρωθῆ σχεδὸν ὁλόκληρος αὕτη ἡ ὁδὸς διὰ γραμμῆς ἁπλῆς, ἥτις γίνεται διπλῆ χάριν τῆς συναντήσεως τῶν ἁμαξῶν τοῦ τροχιοδρόμου ἔξωθεν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἔνθα ἡ ὁδὸς αὕτη συνάπτεται μετὰ τῆς εὐρείας ὁδοῦ Κοραῆ, τῆς ἀγούσης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἐκ τῶν ἐπικρατούντων συστημάτων ὡς πρὸς τὰς μεταλλίνους ῥάβδους ἡ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀθηναϊκῶν τροχιοδρόμων ἀναλαβοῦσα βελγικὴ ἑταιρεία ἐξέλεξε, συννενοηθεῖσα μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, τὸ σύστημα τῆς κοίλης χαλυβδίνης ῥάβδου, ἥτις οὖσα κατεσκευασμένη καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ χάλυβος σχηματίζει συγχρόνως ῥάβδον καὶ ὑποστήριγμα κατὰ μῆκος. Τὰ ὑποστηρίγματα εἶνε σιδηρᾶ, ἀποφευγομένης οὕτω ἐντελῶς τῆς ξυλείας, ἥτις ὑπόκειται εἰς φθορὰν ταχεῖαν, μάλιστα ἐν κλίμασιν οἷον τὸ ἡμέτερον. Καθ' ἃ δὲ λέγεται, ἡ ἑταιρεία σκοπεῖ νὰ εἰςαγάγῃ διὰ τὰς μακροτέρας ἀποστάσεις ἔξω τῆς πόλεως τὰς καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑσπερίας ἐπὶ τροχιοδρόμων συνεθιζομένας ἁτμομηχανάς.

Διὰ τῆς εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν παραδόσεως τῶν ἱπποσιδηροδρόμων θαυξηθῇ, ὡς ἄλλοτε παρέστησα, σπουδαίως ἡ συγκοινωνία ἐν τῇ πόλει. Ἀλλὰ παρίσταται χρεία καὶ ἁμαξῶν εὐωνοτέρων ἢ αἱ νῦν ὑπάρχουσαι, αἵτινες εἶνε μὲν ἄρισται καὶ κομψότεραι, ἀλλὰ λίαν δαπανηραί. Ἂν δ' ἀληθεύει τὸ γραφὲν ἔν τινι χθεσινῇ πρωϊνῇ ἐφημερίδι, ἀναλαμβάνει καὶ τοῦτο γαλλική τις ἑταιρεία, ἥτις προτίθεται νὰ εἰςαγάγῃ εἰς κυκλοφορίαν ὀγδοήκοντα μὲν ἁμάξας συρομένας ὑφ' ἑνὸς ἵππου, τεσσαράκοντα δὲ ἑλκομένας ὑπὸ δύο ἵππων, ἀντὶ τιμῶν πολλῷ κατωτέρων τῶν μέχρι τοῦδε.

Σήμερον ἔχω νὰ Σᾶς ἀγγείλω τὴν ἔναρξιν δύο εὐεργετικῶν δημοσίων ἔργων, ἅτινα μεγάλως θὰ ὠφελήσωσι τὸν τόπον, λέγω τὴν ἔναρξιν τοῦ καθαρισμοῦ τῆς ἐν Πειραιεῖ λιμνοθαλάσσης τῆς κακῶς λεγομένης Ζέας, ἤτοι τῶν παλαιῶν Ἁλῶν, διὰ μηχανῶν βορβοροφάγων κομισθεισῶν ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ τὰς πρώτας ἐργασίας πρὸς τομὴν τοῦ κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ. Αὐτόθι κατεσκευάσθησαν ἤδη τὰ χρειώδη διὰ τοὺς ἐργάτας παραπήγματα, τὴν δ' ἐργολαβίαν τῆς σκαφῆς ἀνέλαβεν ἀνὴρ ἐγχώριος, ὁ ἐν Κορίνθῳ διαμένων κ. Τρίπος. Τοῦ διευθυντοῦ δὲ τῶν ἔργων ἀπόντος προσωρινῶς εἰς Βενετίαν ἀνέλαβε τὴν ἐποπτείαν τῶν ἔργων ὁ ἐνταῦθα ἐγκατεστημένος γερμανὸς μηχανικὸς κ. Στρέϊτ. Ἀλλ' ὁμολογεῖται ὅτι δυσχέρειαι θὰ παρουσιασθῶσι περὶ τὴν εὕρεσιν ἐργατῶν πρὸς ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τοῦ ἔργου τῆς σκαφῆς. Καὶ πῶς μὲν θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ἀπὸ τοῦδε, ἀλλὰ καλὸν εἶνε νὰ γείνῃ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων σκέψις ἐν ἀνάγκῃ περὶ μετοικισμοῦ λαϊκοῦ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ ἔξωθεν, ἤ, ὅπερ ἐθνικώτερον, νὰ προσκληθῶσιν οἱ ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους καὶ ἀλλαχοῦ διαμένοντες καὶ μόλις ἀποζῶντες Ἕλληνες, οἵτινες καὶ κατὰ τὴν τομὴν τῆς διώρυγος τοῦ Σουὲζ ἀπέδειξαν καὶ διαγωγὴν ἀρίστην, δι' ὃ καὶ ἐπισήμως ἐπηνέθησαν, καὶ ἐγκαρτέρησιν εἰς τὴν κοπιώδη ἐργασίαν. Δίκαιον δὲ νομίζομεν, ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι, νὰ προτιμηθῶσιν Ἕλληνες, δυστυχοῦντες ἐλλείψει ἐργασίας καὶ ζητοῦντες ἐκτὸς τῆς πατρίδος πόρον ζωῆς. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν καὶ τοὺς ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ Ἑλληνοαλβανοὺς, οἵτινες καὶ εὐχερέστερον δύνανται νὰ ἐγκλιματισθῶσι καὶ συγγενέστεροι εἶνε πρὸς τὴν ἡμετέραν φυλὴν καὶ ἀπεδείχθησαν φιλονομώτατοι καὶ φιλοπονώτατοι, ἀληθῆ στοιχεῖα προόδου, ἐνέχοντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ προβιβάζοντες τὰ καθ' ἡμᾶς διὰ τῶν τελειοτέρων τρόπων τῆς ἐργασίας καὶ καλλιεργείας. Εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλους συνοικισμοὺς οἷος ὁ ἐν Νέᾳ Πικέρνῃ τῆς Ἠλείας συστάς. Πάντως δὲ θὰ εἶνε εὐχερεστάτη ἡ ἐξ Ἰταλίας μετανάστευσις καὶ ἄλλων γεωπόνων καὶ χειρωνάκτων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἂν μάλιστα μὴ παρεμβληθῶσιν εἰς τοὺς νέους ἐποίκους παρὰ τῶν ἐγχωρίων καὶ ἐνίων τῶν πολιτευομένων τὰ ἐμπόδια, ἅτινα ἐδυσχέραναν τὰ πρῶτα βήματα τῶν ἤδη ἐπ' ἀγαθῷ κατελθόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλὰ, καίτοι οὐ μόνον τὰ προμνημονευθέντα δημόσια ἔργα ἐκτελοῦνται ἐν Ἑλλάδι τὰ νῦν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ βλέπομεν καθ' ἑκάστην προκηρυσσόμενα ἢ ἀρχόμενα, δὲν πρέπει νὰ νομίσωμεν, ὅτι ἐπέστη ὁ χρυσοῦς δι' ἡμᾶς αἰών. Εὑρισκόμεθα ἔτι ἐν πολλοῖς εἰς κατάστασιν ἀπολίτιστον. Θλῖψιν γεννᾷ καὶ πικρίαν ἐνσπείρει εἰς τὴν καρδίαν ἡ καθημερινὴ ἀποψίλωσις τῶν δασῶν διὰ τῶν συνεχῶν ἐξεπίτηδες ἀναπτομένων πυρκαϊῶν. Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε μόνον καλλαισθητικὸν, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας. Ἡ "Παλιγγενεσία" ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου παρέσχε τὰς στήλας της εἰς εἰλικρινῆ φίλον τοῦ φυτικοῦ κόσμου τῶν δασῶν, τὸν καθηγητὴν κ. Θεόδωρον Ἀφεντούλην, ὅστις ἔγραψε θερμὰ ἐλεγεῖα μεστὰ λυρικοῦ πάθους περὶ τῆς καθημερινῆς παρ' ἡμῖν καταστροφῆς αὐτῶν. Ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς ἐδημοσίευσεν ἐπ' ἐσχάτων καὶ διατριβὴν τοῦ κ. Α. Στάελ, δι' ἧς οὗτος ἀποδεικνύει τὴν βλάβην, ἣν ἐπιφέρει εἰς τὰ δάση πλὴν τῶν πυρκαϊῶν ἡ ἄνευ συστήματος γινομένη ὁλοτομία τῆς καυσίμου ὕλης. Ἐκ τῆς συντόμου ἐκείνης διατριβῆς λαμβάνων τὸ ἐνδόσιμον ἀνώνυμός τις βασολόγος ἔγραψεν ἐν τῷ "Αἰῶνι" ἀξιολόγους παρατηρήσεις περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ ὀργανωθῇ παρ' ἡμῖν σύστημα

ὁλοτομίας ἐπιστημονικῆς διὰ καταλλήλου διευθύνσεως, ἐφωδιασμένης μὲ χεῖρας καὶ ὄργανα τοιαῦτα, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐργάζηται ἀποτελεσματικῶς. Πρὸς κάλυψιν δὲ τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν προτείνει ὁ ἀρθρογράφος νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν περὶ ὁλοτομίας νόμον τοῦ 1833, καθ' ὃν οἱ μὲν ἰδίᾳ χειρὶ ὁλοτομοῦντες κάτοικοι τῶν χωρίων καὶ οἱ ποιμένες θὰ ὦσιν ἀπηλλαγμένοι τῆς πληρωμῆς παντὸς δικαιώματος, ἀλλὰ νὰ ἐπιβάλληται πληρωμὴ δικαιώματος πρὸς ὁλοτομίαν διὰ πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ξύλα, ὅσα καθίστανται ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἂν δὲ εἶνε ἀκριβεῖς οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ ἀρθρογράφου, τὸ κράτος θὰ εἰςπράττῃ ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ὁλοτομίας τῶν καυσοξύλων ἐτησίως πλέον τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶνε βεβαίως ἄξιον τῆς μελέτης τῶν πολιτευομένων.

Σφραγίζω τὴν σημερινὴν ἐπιστολὴν, προςθέτων δύο λέξεις περὶ περιέργου ἀρχαιολογικῆς ἀνακαλύψεως γενομένης ταύτας τὰς ἡμέρας ἐνταῦθα. Γινομένης κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Λυκαβηττοῦ σκαφῆς πρὸς ἀνόρυξιν θεμελίων εὑρέθη σαρκοφάγος κεκοσμημένος διὰ τῶν καὶ ἄλλοθεν γνωστῶν συμβολικῶν χριστιανικῶν μονογραμμάτων καὶ φέρων τήνδε τὴν ἐπιγραφήν·

Ο ΕΝ ΟΙΟΙΟ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΑΣ ΚΛΗΜΑΤΙΟΣ.

Κατὰ τὸν περὶ τοῦ τάφου τούτου γράψαντα ἀρχιμανδρίτην κ. Παναρέτου Κωνσταντινίδην, ὁ ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς ἀναφερόμενος ἐπίσκοπος Κλημάτιος, ὧν ὅλως ἄγνωστος μέχρι τοῦδε, ἀρχιεράτευσεν ἢ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν ἀμέσων διαδόχων Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου (337—361 μ. Χ.) ἢ ὀλίγους ἐνιαυτοὺς πρὸ τῆς δευτέρας τῶν Γότθων εἰςβολῆς εἰς τὰς Ἀθήνας (396). Ἐν τῇ σπάνι τῶν ὑπαρχουσῶν εἰδήσεων περὶ τῶν μεσαιωνικῶν Ἀθηνῶν ἡ εὕρεσις τοῦ τάφου τούτου ἑνὸς τῶν πρώτων ἐπισκόπων τῆς πόλεως εἶνε σπουδαία, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ προώρισται νὰ προκαλέσῃ πάντως μὲν νέας μελέτας, ἴσως δὲ καὶ εὑρήματα νέα.

Καλλίας.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ.

(μετ' εἰκόνος, ὅρα σελ. 169.)

Οὐδὲν μαρτυρεῖ προδηλότερον τῆς ἱδρύσεως τοῦ νέου Φαλήρου ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἤρχισαν νὰ ἔχωσι τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας μεγάλης πόλεως. Πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν τὸ Φάληρον ἦτο ἐντελῶς ἔρημον. Τὸ θέρος αἱ δυνάμεναι τῶν οἰκογενειῶν ἀπήρχοντο εἰς τὴν Κηφισσίαν, εἰς τὸν Πειραιᾶ ἢ τὰς γείτονας νήσους τοῦ Σαρωνικοῦ. Οἱ λουόμενοι κατήρχοντο ἐν ἁμάξαις εἰς τὰ ἐν Πειραιεῖ λουτρὰ τῆς λεγομένης Μουνυχίας, ἢ ὀρθότερον τῆς ἀρχαίας Ζέας, ἢ εἰς τὸ Φάληρον, τὸ σήμερον λεγόμενον παλαιὸν κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἔκτοτε ἱδρυθέντος νέου. Τὰς δὲ μακρὰς νύκτας τοῦ θέρους διήρχοντο ὡς ἠδύναντο κάλλιον ἢ χεῖρον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων ἐκείνων, οἵτινες καίπερ μόλις ὀλίγα ἔτη ἀφιστάμενοι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν, φαίνονται ἀνήκοντες εἰς τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Ἓν λουκούμιον, εἷς καφὲς ἢ ἓν ἁπλοῦν ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος παρὰ τοὺς στόλους τοῦ Ὀλυμπιείου, ἦτο ἡ μόνη διασκέδασις καὶ ἀναψυχή. Ἀλλ' ἐξεπολιτίσθησαν ἔκτοτε αἱ Ἀθῆναι. Καὶ οἱ μὲν ἐγγὺς τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς λαχανόκηποι καὶ τὸ περιλάλητον καὶ τοῖς ποιηταῖς προσφιλὲς "Ἀντρον τῶν Νυμφῶν" μετεβλήθησαν κατ' ὀλίγον εἰς θερινὰ θέατρα, ἐν δὲ νέῳ Φαλήρῳ ἐδημιουργήθη νέος ἀνόπαρκτος κόσμος. Ἡ γέννησις αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν σιδηρόδρομον ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ. Τὸ πρῶτον βῆμα ὑπῆρξεν ἡ κατασκευὴ βραχυτάτης διακλαδώσεως χάριν τῶν λουτρῶν. Τὸ μικρὸν κατάστημα τοῦ σταθμοῦ περιέλαβε ξενῶνα καὶ ἑστιατόριον· μετ' ὀλίγον ἱδρύθη ξυλόπηκτον ὑπαίθριον θέατρον. Τὰ τέως ἀκατοίκητα, ἀφύτευτα, ἐλώδη παράλια ἤρχισαν ν' ἀγοράζωνται τὸ μὲν κατ' ἀρχὰς κατὰ στρέμμα, ἔπειτα δὲ κατὰ πῆχυν, τότε μὲν χαλκοῦν, σήμερον δὲ, ἂν μὴ χρυσοῦν, ἀλλὰ πάντως ἀργυροῦν. Μία μετὰ τὴν ἄλλην ἤρχισαν ν' ἀνεγείρωνται αἱ ἀγροτικαὶ ἐπαύλεις, τινὲς μετὰ κήπων ἀξιολόγων. Οἱ λόφοι οἱ πρὸς τὴν παλαιὰν Μουνυχίαν ἐστολίσθησαν διὰ στεφάνου ὡραίων οἰκίσκων, ἐξ ὧν ἄγουσι διὰ τῶν βράχων στενωποὶ εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ τοὺς ἰδιωτικοὺς λουτρῶνας. Ἡ δὲ κατασκευὴ ὡραίας ἁμαξηλάτου ὁδοῦ ἑνούσης τὸ Φάληρον μετὰ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν βράχων παρέχει εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων ἐκείνων περιπατοῦντας ὡραιότατον θέαμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὰς γείτονας νήσους καὶ τὸν ἀπέναντι Ὑμηττόν. Ὑπερβολικὴ φαίνεται ἡ ἐκφερομένη ἐνίοτε παραβολὴ τῆς ἁμαξητοῦ ἐκείνης πρὸς τὴν εἰς τὸ Παυσίλυπον ἄγουσαν ἐν Νεαπόλει. Ἀλλ' ἡ ἀκριβεστέρα ἐξέτασις πείθει ὅτι ἡ κυριωτάτη διαφορὰ ἔγκειται μόνον ἐν τῇ ἀνυδρίᾳ καὶ τῇ ἐλλείψει φυτείας. Γνωστὸν ὅμως εἶνε ὁποίαν καλλονὴν καὶ χάριν ἔχουσι τὰ ἑλληνικὰ ὄρη ἕνεκα τῆς διαυγείας τοῦ ὁρίζοντος καὶ τῆς χαρακτηριστικῆς ὀξύτητος τῶν γραμμῶν. Ἐν Ἑλλάδι ἔχουσι χρῶμα καὶ αὐταὶ αἱ σκιαί. Ἐντεῦθεν ποικιλώτατον εἶνε τὸ θέαμα ἀπὸ τῆς φαληρικῆς ἀκτῆς, ἰδίως ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ λόφου. Ὡραιοτάτη ἰδίως εἶνε ἡ θέα περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὅστις ἀληθῶς φαίνεται τότε βασιλεύων ἐνταῦθα κατὰ τὴν ὡραίαν ἔκφρασιν τοῦ λαοῦ. Ἡ ὄψις τῶν λευκῶν Ἀθηνῶν ἐξηπλωμένων ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς γεραρᾶς Ἀκροπόλεως ἐν μέσῳ ἐρασμίου τοπείου διακρίνεται ἀπὸ τῆς χλοερᾶς συνδόνης τοῦ ἐλαιῶνος καὶ τῶν ἐν μέσῳ Ἀθηνῶν καὶ Φαλήρου ἀμπελώνων, ἐν ᾧ ἐγγὺς ξηρὸν ἁπλοῦται τὸ Ἀλίπεδον καὶ πέραν βαπτίζεται ὁ Ὑμηττὸς ἐναλλὰξ εἰς τὰ χρώματα τοῦ ῥόδου καὶ τοῦ ἴου. Κάτω δὲ ἡ θάλασσα, ἐρχομένη ἀπὸ τοῦ Σουνίου καὶ τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῆς Αἰγίνης, κοιμᾶται ἐν γαλήνῃ ὡς ἐν λίμνῃ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Φαλήρου ἤ, ὅταν ποτὲ ταραχθῇ ὑπὸ τοῦ νότου, δίδει ἀσπασμὸν ἀῤῥόεντα εἰς τὴν ἀκτήν.

Ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἀναπολεῖ ὁ ἐκεῖ ἀναπαυόμενος Ἀθηναῖος οὐχὶ πάντοτε τὰ κέρδη, τὰ συμφέροντα, τὰ πάθη ἅτινα συνδέουσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ ὀλίγῳ μακρὰν ἐκτεινομένου ἄστεος τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ λογιώτερος θαυμάζει καὶ τὴν δύναμιν τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν ἀναγκῶν, αἵτινες, οὕτως εἰπεῖν, κατεβίβασαν τὸ ὄνομα τοῦ Φαλήρου ἐκ τοῦ ὄρμου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ παλαιοῦ λεγομένου Φαλήρου, ἔνθα κυρίως ἁρμόζει, εἰς τὴν νέαν ταύτην συνοίκησιν ἐν ὄρμῳ ὅστις περιελαμβάνετο μὲν καὶ αὐτὸς ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ἀρχαίου Φαλήρου, ἀλλὰ δὲν εἶχεν εἰδικῶς τοῦτο τὸ ὄνομα. Τώρα τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο Φάληρον ἐπισκέπτονται ὀλίγοι μόνον τῶν λουομένων, οἱ ἐχθροὶ τῆς ὀχλήσεως καὶ ταραχῆς, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι ἀγνοοῦσιν ἴσως ὅτι ἐκεῖ ἦτο ἄλλοτε τὸ νεώριον τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὅτι ὑπ' αὐτὸ τὸ καφενεῖον καὶ τὸ ἐκκλησίδιον ἐνθ' ἀναπαύονται μετὰ τὸ λουτρὸν κεῖνται λείψανα τοίχων ἀρχαίων. Ἐκεῖ ἀνεπτύσσετο ἄλλοτε ὁ κατὰ μικρὸν αὐξάνων τῶν Ἀθηναίων στόλος, ἕως ὁ Θεμιστοκλῆς διεῖδεν ὅτι ἀλλαχοῦ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸ κέντρον αὐτοῦ ὁ ναυτικὸς κόσμος τῆς πόλεως καὶ ἔδωκε ζωὴν εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Πειραιῶς.

Ὁποωδήποτε τὸ Φάληρον δὲν ἀπώλεσεν ἐντελῶς τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Τῷ 455 πρ. Χρ. ἤνωνεν ἤδη μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν μακρῶν τειχῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ἄλλο τεῖχος τὴν πόλιν μετὰ τοῦ Φαλήρου, ἔχον μῆκος 35 σταδίων. Ἀλλ' ἤδη περὶ τὰ τέλη τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου φαίνεται ὅτι τοῦτο ἦτο ἠρειπωμένον καὶ δὲν ἀνωρθώθη πλέον, οὐδ' ἐπὶ Κόνωνος. Ἦτο δὲ ἄλλως τὸ Φάληρον δῆμος κοσμούμενος ὑπὸ διαφόρων ναῶν καὶ πολλῶν βωμῶν ἡρώων, ἰδίως θαλασσίων. Κατῴκουν δ' ἐνταῦθα μάλιστα ἁλιεῖς, οἵτινες καὶ μετέφερον εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν τοὺς ἰχθῦς ἀγαπώντων Ἀθηναίων σὺν τοῖς ἄλλοις τὰς περιωνύμους φαληρικὰς ἀφύας.

Τὴν σήμερον ἀντὶ νὰ ἔλθῃ τὸ Φάληρον πρὸς ἡμᾶς διὰ τῶν ἁλιέων, κατερχόμεθα ἡμεῖς εἰς τὸν νεοπαγῆ συνοικισμὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ μυχῷ τοῦ φαληρικοῦ κόλπου διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Ἀντὶ δὲ τῆς γαληνιαίας ἐρημίας καὶ τοῦ ῥωμαντικοῦ σκότους τοῦ παλαιοῦ Φαλήρου εὑρίσκομεν ἐδῶ φῶς ἠλεκτρικὸν καὶ θέατρον καὶ σκοπευτήριον καὶ μαγγανοϊππόδρομον (Carrousel) καὶ ἑστιατόρια καὶ ξενοδοχεῖον καὶ πολυπραγμοσύνην καὶ ψιθυρισμοὺς καὶ καγχάσματα, ὅλην τέλος τὴν ζωὴν καὶ πάντα τὰ κακὰ εὐρωπαϊκοῦ τόπου λουτρῶν.

Κ.

ΠΕΡΙ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ.

(μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 173.)

Ἡ πτηνοτροφία ἀνέκαθεν ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἀνθρώπων, διότι τὰ πτηνὰ καὶ αἱ ὄρνιθες οὐ μόνον εἰς τροφὴν ἡμῶν χρησιμεύουσι, ἀλλὰ συντείνουσι πολὺ καὶ εἰς διακόσμησιν τῶν οἰκιῶν, τῶν αὐλῶν, τῶν κήπων. Ἡ πτηνοτροφία καὶ ὀρνιθοτροφία ἐνδιαφέρει κυρίως τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κατοικοῦντας κτηματίας, οἵτινες ἐξ αὐτῆς μεγάλα πορίζονται κέρδη, καθότι μακρὰν τῶν πόλεων αἱ ὄρνιθες καὶ τὰ οἰκιακὰ πτηνὰ εὑρίσκουσι τὴν τροφὴν των ἐν ὑπαίθρῳ, ὅπερ παρέχει οὐκ ὀλίγην περὶ τὴν δαπάνην οἰκονομίαν. Ὅταν μάλιστα ἀναλογισθῶμεν ὅτι συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἄλλα τρόφιμα τὰ ὠὰ καὶ αἱ ὄρνιθες εἰσὶν ὑπερτιμημέναι εἰς τὰς μεγαλειτέρας πόλεις, ἐννοοῦμεν ἔτι μᾶλλον τὴν σπουδαιότητα τοῦ κλάδου τούτου τῆς κτηνοτροφίας. Ὀλίγαι εἶναι αἱ χῶραι αἱ ἐπαρκοῦσαι ἐξ ἰδίων εἰς τὰς ἀνάγκας ταύτας· εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἔνθα, ὡς γνωστὸν, ἡ ὀρνιθοτροφία ἔλαβε κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη τεραστίαν ἀνάπτυξιν, εἰσάγονται κατὰ μυριάδας τὰ ὠὰ ἐκ Γαλλίας καὶ Βελγίου· εἰς τὴν Γερμανίαν εἰσάγονται ὄρνιθες, χῆνες, νῆσσαι καὶ ὠὰ ἐκ Βοημίας, Οὐγγαρίας, Ἰταλίας. Τὰ στατιστικὰ δελτία ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν ἔτει 1880 εἰσήχθησαν εἰς τὴν Γερμανίαν ἐκ διαφόρων μερῶν 155 χιλ. χιλιόγρ. ὠῶν.

Φυσικὸν ἦτο ἡ ἀνάπτυξις τῆς ὀρνιθοτροφίας νὰ γεννήσῃ καὶ νέον εἶδος φιλολογίας. Ἀπό τινων ἐτῶν διάφορα ἐγχειρίδια περὶ πτηνοτροφίας κατέκλυσαν τὴν ἀγορὰν τῶν βιβλίων, ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐπροόδευσεν ἀρκούντως ἡ τῶν ὀρνίθων καὶ οἰκιακῶν πτηνῶν μελέτη. Μεταξὺ τῶν καλλιτέρων συγγραμμάτων τοιούτου εἴδους συγκαταλέγεται τὸ δίτομον σύγγραμμα περὶ "Πτηνοτροφίας" τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἐδουάρδου Βαλδάμου, τὸ ὁποῖον ἐφέτος ἐδημοσιεύθη ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ, ἐκδοθέντι μετὰ πλείστης ὅσης φιλοκαλίας ὑπὸ τοῦ ἐν Δρέσδῃ κυρίου G. Schönfeld, εὑρίσκει ὁ ἐνδιαφερόμενος λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν διαφόρων περιστερῶν, ὀρνίθων καὶ ἄλλων οἰκιακῶν πτηνῶν κατ' ἐπιστημονικὴν τάξιν. Τὸ βιβλίον τοῦτο καθιστῶσιν ἔτι σπουδαιότερον αἱ 200 εἰκόνες, ἄριστα ἐκτελεσθεῖσαι παρὰ τοῦ διακεκριμένου τεχνίτου καὶ καθηγητοῦ κυρίου Bürkner.

Ἐν τῷ σημερινῷ τεύχει τοῦ Ἑσπέρου παραθέτομεν τινὰς τῶν εἰκόνων τούτων, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται μετὰ πόσης ἐπιμελείας καὶ ἐπιτυχίας ἐξητάσθησαν καὶ ἐμελετήθησαν τὰ συμπαθῆ ταῦτα πτηνά.

Εἰκὼν 1. Χῆνες τῆς Τουλούζης. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν χηνῶν εἶναι ἐκ τῶν ὡραιοτέρων καὶ πολυτιμοτέρων. Ὑπερβαίνουσιν αἱ χῆνες αὗται πάσας τὰς χήνας τῆς Εὐρώπης, ἐξαιρέσει τῶν ἀγγλικῶν. Τὸ ζεῦγος ζυγίζει συνήθως 25—27 χιλιόγραμμα. Εἶναι αἱ χῆνες αὗται λευκαὶ ἢ φαιαὶ μετὰ καστανοχρόου ἐπενδύτου· τὸ ῥύγχος των εἶναι ἐρυθρὸν, οἱ δὲ πόδες σαρκόχροες· τρέφονται μετὰ μεγάλης εὐκολίας καὶ ἤδη ἐν διαστήματι ὀκτὼ μηνῶν ἔχουσι τὴν ἐντελῆ αὐτῶν ἀνάπτυξιν. Τὸ κρέας των εἶναι παχὺ καὶ τρυφερὸν, νόστιμον δὲ εἰς τὴν γεῦσιν.

Εἰκὼν 2. Χρυσόλοφοι Παταβηναί. Ὄρνιθες, οὐχὶ τόσον ὀνομασταὶ διὰ τὸ κρέας των, τὸ ὁποῖον εἶναι μᾶλλον σκληρὸν, ὅσον διὰ τὸν ὡραῖον αὐτῶν χρωματισμόν. Εἰσήχθησαν αἱ ὄρνιθες αὗται ἐξ Ἰταλίας, καὶ εὑρηνται συχνότατα ἐν τοῖς ἀγγλικοῖς καὶ γερμανικοῖς ὀρνιθοτροφείοις. Ὁ πυκνὸς αὐτῶν λόφος εἶναι χρυσόχρους.

Εἰκὼν 3. Ὀνοκρόταλοι περιστεραὶ τῆς Ἀγγλίας (The pigmy Pouter). Ἐπειδὴ εἰσήχθησαν κατὰ πρῶτον εἰς Ἀγγλίαν παρὰ τοῦ Ἄγγλου Φούλτωνος ὀνομάζονται ἀγγλικαὶ περιστεραί. Οἱ ὀρνιθολόγοι διαφωνοῦσι περὶ τῆς καταγωγῆς των· τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι εἰσήχθησαν ἐξ Αὐστρίας. Εἶναι πτηνὰ κομψότατα μὲ λεπτὰ πτερά, συνήθως μονόχροα, μέλανα ἢ κυανᾶ, ἀπαντῶνται ὅμως καὶ ἐρυθρᾶ καὶ καστανόχροα.

Εἰκὼν 4. Λαροειδεῖς περιστεραί (Pigeons cravatés ou à jabot). Τὸ περίεργον τοῦτο εἶδος τῶν περιστερῶν ἔχει τὸ μὲν σῶμα ἀργυρόχρουν ἢ κυανόλευκον, τὰς δὲ πτέρυγας μελαίνας, καὶ τὸ ῥύγχος σαρκόχρουν. Εἰσήχθη τὸ εἶδος τοῦτο εἰς τὴν Ἑσπερίαν ἐκ τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ κυρίως ἐξ Ἀσίας ἔνθα πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ὑπῆρχον.

Ἐνταῦθα ἐπιτραπήτω ἡμῖν μικρὰ παρέκβασις. Γνωστὸν εἶναι ὅτι καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον αἱ περιστεραὶ ἦσαν πτηνὰ ἀγαπητὰ, παρά τισι μάλιστα λαοῖς ἐθεωροῦντο καὶ ὡς ἱερά. Οὕτω π. χ. παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ μυθολογία ἀναφέρει ὅτι περιστεραὶ ἦσαν αἱ ἐπωάσασαι τὸ εἰς τὸν Εὐφράτην καταπεσόν ὠὸν, ἐξ οὗ ἐξῆλθεν ἡ θεὰ τοῦ κάλλους. Καὶ παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς αἱ περιστεραὶ ἀπολαμβάνουσι θείων τιμῶν· σήμερον ἀκόμη τρέφονται ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ τζαμίῳ τοῦ Βαγιαζὴτ περιστεραὶ ὑπὸ εὐλαβῶν Τούρκων. Ἐν γένει δὲ παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς λαοῖς θεωρεῖται ἡ περιστερὰ ὡς τὸ σύμβολον τῆς ἀγνότητος. Διὸ καὶ σήμερον ἔτι ἡ περιστεροτροφία ἐνεργεῖται ἐν Ἀσίᾳ μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου, καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἀνατολὴ ὑπερτερεῖ τῆς δύσεως.

Εἰκὼν 5. Ἡ περιστερὰ τῆς Βουχάρας (ἡ δασύπους περιστερὰ, ἀγγλ. The Trumpeter). Ἐλάχιστα γνωστὸν εἶναι τὸ εἶδος τοῦτο ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ περιστερὰ αὕτη εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλειτέρα τῶν ἄλλων· ἡ μεγάλη καὶ εὐρεῖα αὐτῆς κεφαλή, οἱ ταπεινοὶ αὐτῆς πόδες, αἱ μικραὶ πτέρυγες καὶ τὰ πλούσια, πυκνὰ καὶ ἁπαλᾶ πτερὰ παρέχουσιν αὐτῇ ἔκτακτον ὡραιότητα, καὶ ὄψιν δυνάμεως, ἣν ἐπαυξάνει ἔτι τὸ μικρὸν τοῦ ῥύγχους καὶ τὸ ἀνεπτυγμένον τοῦ πυκνοῦ λόφου. Τινὲς τῶν περιστερῶν τούτων ἔχουσι τὸ ῥύγχος μέλαν, ἄλλαι ἀνοικτοῦ χρώματος. Περίεργοι εἶναι οἱ ὑπὸ πυκνῶν πτερῶν κεκαλυμμένοι αὐτῶν πόδες.

Εἰκὼν 6. Αἱ Ἀνδαλουσιαναὶ ὄρνιθες. Ἡ μόνη διαφορὰ τῶν ὀρνίθων τούτων ἀπὸ τῶν λοιπῶν τῆς Ἱσπανίας ὀρνίθων εἶναι, ὅτι τὰ πτερὰ αὐτῶν εἰσὶ κυανόλευκα ἢ φαιὰ, ὁμοιάζοντα τὰ πτηνὰ περιστερῶν. Ἔκτακτον εἶναι τὸ λεῖον καὶ ἡ στιλπνότης τῶν πτερῶν τούτων. Ὁ ἀλέκτωρ ζυγίζει $3^1/_2$ χιλιογρ. ἡ ὄρνις $2^1/_2$ περίπου.

Εἰκὼν 7. Ὄρνιθες ἀγγλικαί. Sebright-Bantam καλούμεναι. Τὸ εἶδος τοῦτο εἰσήχθη κατὰ πρῶτον εἰς Ἀγγλίαν παρὰ τοῦ ἀρίστου ὀρνιθοτρόφου Sebright, ὅστις μυστικὸν ὅλως τρόπον μετεχειρίσθη εἰς τὴν τροφὴν αὐτῶν. Μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του ἀπεκαλύφθη ὁ νέος τρόπος τῆς ὀρνιθοτροφίας ταύτης. Ὁ Sebright εἶναι ὁ συστήσας τὸν περιώνυμον ὀρνιθολογικὸν σύλλογον (The Sebright-Bantam Club), ὅστις ὑφίσταται μέχρι σήμερον καὶ διοικεῖται κατὰ τὸν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἱδρυτοῦ ἐπεξεργασθέντα κανονισμόν. Ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸν σύλλογον τοῦτον ἀπαιτεῖ πολλὰ προσόντα.

Εἰκὼν 8. Οἱ Ἰακωβῖνοι (ἀγγλ. Jack), εἶναι τὸ μικρότερον εἶδος τῶν περιστερῶν. Τὴν ψήμην τοῦ ἀρίστου ὀρνιθοτρόφου τοῦ εἴδους τούτου ἔχει ὁ Ἄγγλος Φούλτων, ὅστις ἔσχε καὶ τὴν ἔκτακτον τιμὴν νὰ προσφέρῃ ἰδίαις χερσὶ ζεῦγος τοιούτων περιστερῶν εἰς τὴν βασίλισσαν Βικτωρίαν. Ἐν τῶν ζευγῶν τούτων ἐπωλήθη πρό τινων ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντὶ 170 ἀγγλ. λιρῶν. Τόσον σπάνιαι καὶ περιζήτητοι εἶναι αἱ περιστεραὶ αὗται.

Τοῦ λόγου ὄντος περὶ περιστερῶν ὀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ διαμένοντος κυρίου Καρουδιᾶ, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν μετ' ἐπιτυχίας καταγίνεται εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν περιστερῶν. Περὶ τοῦ διακεκριμένου ὀρνιθοτρόφου τούτου μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ἐκφράζονται οἱ εὐρωπαῖοι ὀρνιθολόγοι.

Η ΕΝ ΤΣΑΚΩΝΙΑι ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΣΙΝΤΖΑΣ.

(μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 165.)

Αἱ πλεῖσται τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μονῶν ἐκτίσθησαν ἐν τοπείοις οὕτως εὐφροσύνοις ἢ ἄλλως ἀξιοπερίεργοις διὰ τὰς φυσικὰς αὐτῶν καλλονὰς ἢ τὴν ἀπότομον ἀγριότητα, ὥστε εὐλόγως

δύναται νὰ ῥηθῇ ὅτι συλλογή τις τοπογραφικὴ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν μονῶν θὰ παρουσίαζε τὰς ὡραιοτάτας ἢ περιεργοτάτας τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς μέρεσι τοποθεσιῶν. Οἱ μοναχοὶ τῶν μέσων αἰώνων ἄλλοτε μὲν ἐξελέξαντο χαρίεσσαν φάραγγα, ἄλλοτε ἀπότομον καὶ δυσπρόσιτον βράχον, ἄλλοτε ὑψηλὸν λόφον δεσπόζοντα εὐκάρπων καὶ ὡραίων πεδιάδων. Εἶνε δὲ μόνον λυπηρὸς ὁ συλλογισμὸς ὅτι τὰς ὡραίας εὐφόρους γαίας τῶν μονῶν κατέχουσι σήμερον ὡς τὸ πλεῖστον μοναχοί, μὴ συντείνοντες ὡς οἱ προκάτοχοι αὐτῶν, εἰς προαγωγὴν τῶν γραμμάτων, ἢ τοὐλάχιστον ἐνασχολούμενοι εἰς ἔργα φιλανθρωπικὰ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης, ὅπως συντελῶσι καὶ οὗτοι τὸ καθ' ἑαυτοὺς εἰς τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῆς πολλῶν ἔτι στερουμένης πατρίδος ἡμῶν.

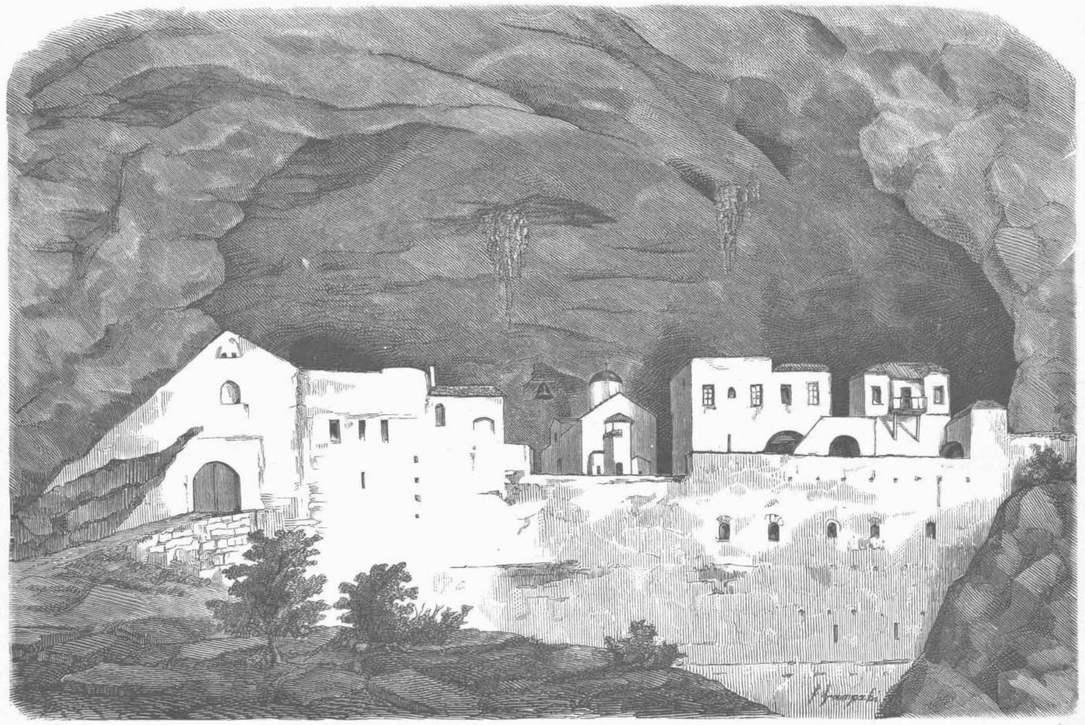

Η ΕΝ ΤΣΑΚΩΝΙΑι ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΣΙΝΤΖΑΣ.

Ἡ μονὴ τῆς Σίντζας ἢ Σίτζας, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἣν παριστάνει ἡ δημοσιευομένη εἰκὼν, κεῖται ἐν τῇ Τσακωνίᾳ, τῇ ἀρχαίᾳ Κυνουρίᾳ, ὀλίγον ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ Λεωνιδίου. Εἶνε δ' ἐκτισμένη ἐντὸς σπηλαίου τινὸς, ὡς καὶ τὸ μέγιστον τῶν μοναστηρίων τῆς Πελοποννήσου, τὸ Μέγα σπήλαιον. Οἱ κατοικοῦντες αὐτόθι μοναχοὶ, οἱ λεγόμενοι καλόγηροι Σιτζῶται, εἶνε τρεῖς μόνον ἢ τέσσαρες ἔχοντες καὶ ὀλίγους λαϊκοὺς ἀδελφοὺς καί τινα ψυχοπαίδια. Ἡ μικρὰ αὕτη μονὴ εἶνε διερρυθμισμένη μᾶλλον κοινοβιακῶς, ἑκάστου τῶν μοναχῶν λαμβάνοντος καθ' ἑκάστην ὡρισμένας μερίδας ἄρτου, τυροῦ, ἐλαιῶν καὶ οἴνου, πρὸς δὲ ἑβδομήκοντα δραχμὰς ἐτησίως διὰ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας. Τὰς δὲ λοιπὰς δαπάνας ὀφείλει ἕκαστος νὰ καλύψῃ ἐξ ἰδίων, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἡ συνήθεια τῶν ἰδιορρύθμων μονῶν. Αἱ κυριώταται πρόσοδοι εἶνε αἱ ἐκ τοῦ παρακειμένου, κυρίως κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ῥύακος τοῦ Λεωνιδίου ἐκτεινομένου ἐλαιῶνος. Οὐ μακρὰν δέ τοῦ Λεωνιδίου παρὰ τὸν ἐλαιῶνα κέκτηται ἡ μονὴ μετόχιον μετὰ τῶν ἀναγκαίων οἰκημάτων πρὸς κατασκευὴν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου. Οἱ κάτοικοι τοῦ Λεωνιδίου θεωροῦσι τὴν μονὴν ταύτην ἀρχαιοτάτην. Κατά τι πατριαρχικὸν ἔγγραφον, εὑρεθὲν ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ, ἡ μονὴ ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων τῷ 1622 ὑπό τινος κὺρ Διονυσίου. Κ.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Τὴν εὐτυχίαν σου κάμνεις μόνον συντελῶν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων. Bernardin de St. Pierre.

* * *

Ὁ ἄνθρωπος ἐν μὲν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ μανθάνει ὅλους τοὺς μύθους τοῦ κόσμου, ἐν δὲ τῇ νεανικῇ διατρέχει ὅλα τὰ μυθιστορήματα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ὡρίμῳ ἡλικίᾳ γνωρίζει τὴν ἀληθῆ τοῦ βίου ἱστορίαν.

* * *

Ἡ ἀγαθοεργία δὲν εἶναι εἰμὴ ἀνταπόδοσις.

* * *

Ἡ ἐπιστήμη φανεροῦται παντὶ τῷ ἐρευνῶντι, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο θέλησις, δραστηριότης καὶ ἐπιμέλεια.

Παλισσῆς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ ἐν Ὀδησσῷ διακεκριμένος καθηγητὴς τῆς Ἑλληνεμπορικῆς Σχολῆς, Κύριος Ἀναστάσιος Ν. Μάλτος ἐδημοσίευσεν ἐν ἔτει 1880 διατριβήν, ἣν μετὰ πλείστου ὅσου ἐνδιαφέροντος ἀνέγνωμεν.

Πολλοὶ ἤδη καὶ φιλολόγοι καὶ ἀρχαιολόγοι, παλαιότεροι καὶ νεώτεροι, ἠσχολήθησαν εἰς τὴν μελέτην τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων· πλεῖσται ὅσαι περὶ τούτου πηγαὶ εὕρηνται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι· καὶ ὅμως μὲ ὅλα τὰ ἐμβριθῆ συγγράμματα τοῦ Βεκκέρου, τοῦ Ἑρμάννου καὶ ἄλλων, τὸ θέμα τοῦτο δὲν εἶναι ἐξηντλημένον. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ὅσῳ μᾶλλον ἐμβαθύνει τις εἰς τὴν μελέτην τοῦ βίου τῶν προγόνων ἡμῶν, τοσούτῳ μᾶλλον ἀνακαλύπτει ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀντικείμενα ἄξια μελέτης καὶ πολλοῦ λόγου ἄξια. Ὁ βίος τῶν ἀρχαίων, ὅτε οἰκιακὸς καὶ ὁ δημόσιος ὑπὸ τοσαύτας φάσεις παρουσιάζεται ἡμῖν, ὥστε δύσκολον πολύ, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἀδύνατον, ἀποβαίνει τὸ συμπεριλαμβάνειν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σύγγραμμα πάντα τὰ ἀφορῶντα αὐτόν. Τόμους ὁλοκλήρους ἠδύνατό τις νὰ γράψῃ περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν τμημάτων τοῦ βίου τούτου, περὶ οἰκημάτων, περὶ ναῶν καὶ ἱερῶν, περὶ τῆς λατρείας τῶν θεῶν, περὶ ἐνδυμασίας καὶ διαίτης, περὶ οἰκιακῶν σκευῶν, συμποσίων, περὶ διασκεδάσεων καὶ παιγνιδίων, περὶ γάμων, κηδειῶν κ. τ. λ.

Λίαν ἀξιεπαίνως ὁ Κύριος Α. Μάλτος ἓν τῶν τμημάτων τούτων ἐξελέξατο διὰ τὴν διατριβήν του, τὸ περὶ συμποσίων. Διαιρεῖ δὲ τὸ σύγγραμμά του εἰς τρία μεγάλα κεφάλαια, ὧν τὸ μὲν πραγματεύεται περὶ δείπνων ἐν γένει, τὸ δ' ἕτερον περὶ τῶν συμποσίων κατ' ἐξοχήν, καὶ τὸ γ'. περὶ τῶν παιδιῶν (ἤτοι τῶν παιγνιδίων, τῶν ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ συμπόσια). Ἡ ὕλη εἶναι ἄριστα διατεταγμένη, αἱ παραπομπαί, τόσον αἱ εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ ποιητάς, ὅσον καὶ αἱ εἰς τὰ νεώτερα συγγράμματα, καὶ ἄφθονοι εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς, ἡ γλῶσσα καθαρεύουσα, οὔτε ἀρχαΐζουσα οὔτε χυδαΐζουσα, ἀλλὰ κρατοῦσα τὴν μέσην ὁδόν, ἐν ᾗ καθ' ἡμᾶς εὑρίσκεται ἡ σημερινὴ ἡμῶν γλῶσσα, τοῖς πᾶσιν εὐνόητος, τοῖς πᾶσι προσιτή.

Καὶ πολλὰ μὲν τὰ ἄξια σημειώσεως ἐν τῇ προκειμένῃ διατριβῇ, ὅ,τι ὅμως κυρίως εἵλκυσε τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἶναι ἡ περὶ οἴνου περικοπὴ ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ βιβλίου κεφαλαίῳ, περικοπὴ ἔχουσα πολλὴν τὴν πρωτοτυπίαν. Τὴν περικοπὴν ταύτην παραθέτομεν, πεποιθότες ὅτι οἱ ἁπανταχοῦ ἀναγνῶσται τοῦ Ἑσπέρου θέλουσι διέλθει αὐτὴν μετὰ ἴσου ἐνδιαφέροντος.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι μὲ ὅλον τὸν στίχον τοῦ Πινδάρου "ἄριστον μὲν ὕδωρ", οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἶχον ἀρκετὴν ἀδυναμίαν πρὸς τὸν οἶνον, ὃν ἐπιμελῶς ἐκαλλιέργουν καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς διετήρουν. Ἐκ τῆς διατριβῆς ὅμως τοῦ Κου Μάλτου μανθάνομεν πολλὰ περὶ οἴνου, ἄγνωστα ἡμῖν μέχρι τοῦδε, ἐμφαίνοντα δὲ μελέτην ἐπισταμένην τῶν ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἰδοὺ ἡ ἐν λόγῳ περικοπή·

"Πρὶν ἢ ἀνακαλυφθῇ τὸ δῶρον τοῦ Διονύσου (ὁ οἶνος), οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι ἔπινον ἀντὶ τούτου γάλα, καθ' ἃ οἱ ἀρχαῖοι παραδίδουσιν. Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ οἴνου, ἥτις ἐγένετο πρὸ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, οὗτος κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ποτῶν.

Ἐπὶ Ὁμήρου δὲν ἦσαν πολλὰ εἴδη τοῦ οἴνου γνωστά, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. Ἀναφορικῶς τοῦ χρώματος διακρίνεται ὁ ἐρυθρὸς ἢ μέλας, οὐ ὑπῆρχον διάφοροι ποιότητες· ὡς κάλλιστος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ λεγόμενος "γερούσιος οἶνος", ὅστις προσεφέρετο εἰς τὰ βασιλικὰ συμπόσια. Εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ σύσκεψις περὶ σπουδαίων πραγμάτων προσεκάλει ὁ βασιλεὺς τοὺς γέροντας ἤτοι τοὺς προὔχοντας τοῦ λαοῦ ἢ δημογέροντας, οἵτινες οὐ μόνον καθ' ἡλικίαν τῶν ἄλλων διέφερον, ἀλλὰ κατὰ σύνεσιν, πεῖραν, πλοῦτον, κ. τ. λ., καὶ τούτοις παρεῖχε "γερουσίαν δαῖτα", καθ' ἣν ἐπίνετο ὁ "γερούσιος οἶνος". Ἡ ἀξία τούτου συνίστατο μόνον εἰς τὴν παλαιότητά του· οὕτως ἡ γραῖα Εὐρύκλεια φυλάττει ἐπὶ πολλὰ ἔτη διὰ τὸν πολυπλάνητον καὶ κακόμοιρον Ὀδυσσέα οἶνον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ Τηλέμαχος, προετοιμαζόμενος εἰς ἀποδημίαν, δὲν ζητεῖ. ἀλλ' ἐκ τοῦ μετὰ τοῦτον νοστιμοτάτου. Ἡ πόσις τοῦ οἴνου ἐπὶ τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς ἐγίνετο μετρίως καὶ πάντοτε μετὰ ὕδατος ἀναμεμιγμένου ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων· διὸ οὐδόλως παράδοξον, ἂν οὐ μόνον οἱ ἄνδρες ἔπινον ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία· οὕτως ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου Ναυσικάα ἐφοδιάζεται μὲ οἶνον, μέλλουσα νὰ ὑπάγῃ μετὰ τῶν φίλων της εἰς τὸν ποταμόν, ὅπως πλύνῃ· ὁ δὲ παιδαγωγὸς τοῦ Ἀχιλλέως Φοῖνιξ, ὑπενθυμίζων τὴν παιδικήν του ἡλικίαν λέγει, ὅτι ἐκράτει αὐτὸν συχνὰ ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τῷ παρεῖχε πρὸς τῇ τροφῇ καὶ οἶνον.

Ἡ ἀναλογία τῆς κράσεως δὲν εἶνε ἐντελῶς γνωστή. Τὸ "μέτρον" (γερμ. Mass), ὅπερ συχνὰ ἀναφέρεται ἐπὶ ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν πραγμάτων, εἶνε ὡρισμένου μὲν ἀλλ' ἀγνώστου ἡμῖν μεγέθους, ἑπομένως ἄγνωστον εἶνε καὶ τὸ ποσὸν τὸ εἰς τοιοῦτον μέτρον χωροῦν. Ὁ ἐγχώριος οἶνος φαίνεται ὁ συνήθης ἐπὶ Ὁμήρου· διότι ἄλλως ἤθελον ὀνομασθῇ ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ οἱ ἐξωτερικοί. Μόνον ἐν Ὀδυσσείᾳ γίνεται λόγος περὶ ξένου οἴνου ἐκ τῆς Θρακικῆς πόλεως Ἰσμάρου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφιλοδωρήθη ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐκτὸς τοῦ οἴνου πίνουσιν οἱ ὁμηρικοὶ ἥρωες συνήθως καὶ ἕτερον ποτὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα "κυκεών"· ἦτο δὲ τοῦτο μίγμα ἢ κρᾶμα συγκείμενον ἐκ Πραμνείου οἴνου, τυροῦ αἰγείου κεκνισμένου, ἐξ ἀλφίτων καὶ μέλιτος, καὶ ἐπίνετο ὡς δυναμωτικὸν ἢ ψυκτικόν.

Περὶ τοῦ Πραμνείου οἴνου ὑπάρχουσι διάφοροι γνῶμαι καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς παλαιοῖς. Οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ὠνομάσθη οὕτως ἐκ τῆς Πράμνης, οἰνοφόρου ὄρους ἐπὶ τῆς νήσου Ἰκαρίας, ἐν ᾗ κατὰ πρῶτον ἐβλάστησεν ἡ ἄμπελος, οἱ δέ, ἐκ τῆς παλαιᾶς ἀμπέλου, τῆς πραμνίας (ἐκ τοῦ πρέμνου), ἄλλοι δ' ἐπὶ τέλους ἐπὶ τὸ γελοιότερον ἐκ τοῦ ὅτι "πραΰνει μένος ἢ παραμεμένηκε παλαιωθείς".

Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὡς βέβαιον ὅτι ὁ πράμνειος οἶνος ἦτο λίαν δυνατὸς καὶ στυφός, τὰς ὀφρῦς συνάγων, "οὔτε γλυκύς, οὔτε παχύς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν".

Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους ἐξετιμῶντο λίαν οἱ νησιωτικοὶ οἶνοι, ὧν ἡ ποιότης εἶνε περίφημος καὶ νῦν ἔτι, ἰδίως δὲ ὁ ἐκ Χίου, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπογόνου· "ἀλλὰ καὶ νῦν ἐλευθερίως ζῶ· καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα καὶ πίνω χῖον οἶνον . . ."· ἔπειτα ὁ τῆς Θάσου, Κῶ, Πεπαρήθου, Λέσβου, Μένδης κ. τ. λ. Ὁ Κερκυραῖος εἶνε "χαριέστατος εἰς παλαίωσιν, ὁ δὲ Ζακύνθιος καὶ Λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαμβάνειν ἀδικοῦσι κεφαλήν".

Ἀναφορικῶς τοῦ χρώματος διακρίνονται τρία εἴδη τῶν οἴνων· "ὁ μὲν λευκὸς ὁ δὲ κιρρός, ὁ δὲ μέλας . . ." ἐξ ὧν κατὰ τὸν Μνησίθεον τὸν Ἀθηναῖον "ὁ μέλας ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρὸς καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος".

Ὁ παλαιὸς οἶνος ἐφημίζετο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν· οὕτω λέγει ὁ Πίνδαρος Ὀλυμπ. IX, 48: "αἴνει δὲ παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων". Οὕτως ἐπὶ τὸ κωμικώτερον λέγει καὶ ὁ Εὔβουλος· "Ἄτοπόν γε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιὸν ἀλλὰ τὸν νεώτερον". Παραδείγματα παλαιοῦ οἴνου περισσοτέρων τῶν δέκα ἓξ ἐτῶν δὲν εὗρον· ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι ὁ δεκαεξαετὴς ἐθεωρεῖτο ὁ παλαιότατος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ὁ Becker φρονεῖ (II σ. 344) κρίνων ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Ἀθην. ΙΓ, σ. 584 c· διότι ἐνταῦθα λαμβάνει ἀφορμὴν ἡ ἑταίρα Γνάθαινα ἐκ τοῦ ὀλίγου (μικροῦ) οἴνου τοῦ προσφερομένου αὐτῇ ὑπὸ τοῦ οἰνοχόου, καὶ κάμνει τὸ εὐφυὲς λογοπαίγνιον, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ οἴνου δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ· ἔπρεπε δηλ. ἀναλόγως τῶν δέκα ἓξ ἐτῶν του νὰ ἔχῃ ὑψηλότερον ἀνάστημα.

Κρᾶσις οἴνων διαφόρων ποιοτήτων μνημονεύεται παρὰ Θεοφράστῳ "ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ ἀόσμῳ, καθάπερ τὸν ἡρακλεώτην καὶ τὸν ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐοσμίαν παρεχομένου".

Ἐκτὸς τοῦ φυσικοῦ οἴνου, περὶ οὗ μέχρι τοῦδε ἐπρόκειτο, ἐπίνετο καὶ ἠρτυμένος μὲ διαφόρους οὐσίας. Ὅπως λάβῃ εὐώδη ὀσμήν, διυλίζετο διὰ διαφόρων ἀνθέων ἢ χόρτων, ὡς ῥόδων, ἴων, μύρτων, σελίνων κ. τ. λ., ἢ ἐνεβάλλοντο εἰς τὰ κεράμια ποικίλαι ἀρωματώδεις οὐσίαι ὡς ἔλαιον, μύρα καὶ καθεξῆς. Ὁ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον κατασκευαζόμενος καλεῖται γενικῶς ἀνθόσμιος ἢ ἀνθοσμίας. Οὕτως ἐξηγοῦνται τὰ πολλὰ ἐπίθετα τοῦ οἴνου, ἅτινα καὶ ἁπλῶς ἄνευ οὐσιαστικοῦ τίθενται, ὡς ῥοδίτης, μυρτίτης, σελινίτης, κυπαρίσσινος, δάφνινος κ. τ. λ.

Τὸν δεύτερον τρόπον τῆς σκευασίας νοεῖ ὁ Θεόφραστος λέγων "οἱ τὰ μύρα κεραννύντες ἢ τῷ οἴνῳ ἐπιχέοντες". Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκει ὁ ῥητινίτης (Διοσκορ. V, 35) τὸ ἐν Ἑλλάδι μέχρι τῆς σήμερον συνηθέστατον "ῥητσινάτο" (κρασί).

Ὁ οἶνος ἐμιγνύετο προσέτι καὶ μὲ μέλι ἢ ἁπλοῦν ἢ μετ' ἄλλων ἀρωμάτων, καὶ οὕτως ἀπετελεῖτο τὸ λεγόμενον οἰνόμελι.

Ἐν χρήσει ἦτο καὶ ἕτερον οἰνόμελι ἀπὸ γλεύκους καλούμενον, ὅτε δηλ. ἀντὶ τοῦ οἴνου ἑψημένον γλεῦκος ἢ ἕψημα (τὴν σήμερον πετμέζι) ἀνεμιγνύετο μὲ μέλι· διότι καὶ βεβρασμένος οἶνος ἦτο εὔχρηστος, ὡς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὁ λεγόμενος "sapa" ἢ "de frutum"· ἔπειτα μὲ θαλάσσιον ὕδωρ, ἰδίως ὁ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐν ἀσκοῖς ἀποστελλόμενος, ἀλλ' ὡς φαίνεται δὲν ἐγίνετο πολλὴ χρῆσις τοιαύτης κράσεως ἐν τοῖς συμποσίοις.

Ὡς πολύτιμος οἶνος ἐθεωρεῖτο ὁ ἐκ τοῦ ληνοῦ ῥέων πρὶν ἢ πατηθῶσιν τὰ σταφύλια, ἰδιαιτέρως πρόουρον, πρότροπος, γλεῦκος (ὅθεν τὸ λατ. protropum vinum) ἢ καὶ πρόχωμα καλούμενος· ἀπεναντίας δὲ ὁ δευτερίας οἶνος (τὴν σήμερον λάγγεραι) τ. ἔ. ὁ δεύτερος οἶνος, ἀφ' οὗ τὰ στέμφυλα πατηθῶσι καλῶς καὶ περιχυθῶσι μὲ ὕδωρ, ἦτο προωρισμένος δι' ὑπηρέτας καὶ ἐργάτας. Ἐκλεκτὸς οἶνος ἦτο καὶ ὁ καπνίας ἢ ἀπὸ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ καπνίου ἀμπέλου οὕτως ὀνομαζόμενος, ἤ, ὅπερ τὸ πιθανώτερον ἐκ τοῦ ὅτι ἐκαπνίζετο ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ ἐν τῷ καπνῷ ἐπαλαιοῦτο· ὁ δὲ αὐτίτης διαφόρως ἐξηγεῖται κατὰ τὸν Γαληνὸν εἶνε ὁ αὐτέτης δηλ. ἐφετινός, κατὰ τὸν Πολυδ. ὁ ἐπιχώριοις, αὐθιγενής, τ. ἔ. ἐντόπιος, καὶ τέλος κατὰ τὸν Ἐρωτιανὸν ὁ ἀπαράχυτος ἤτοι ὁ ἄμικτος ἄδολος.

Ἅπαντες οἱ οἶνοι, περὶ ὧν μέχρι τοῦδε ἐγένετο λόγος, πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐντόπιοι· διότι οἱ ξένοι καὶ ἰδίως οἱ ἐξ Ἰταλίας κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μετεκομίζοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τῷ ὄντι ἡ ἑλληνικὴ χώρα, σχεδὸν πανταχοῦ ἀλλ' ἰδίως ἐν ταῖς νήσοις ὅπως νῦν, οὕτω καὶ πάλαι παρῆγεν ἐν ἀφθονίᾳ τὸν Διονυσιακὸν καρπόν, οὕτως ὥστε ὁ οἶνος οὐ μόνον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐπήρκει, ἀλλὰ καὶ τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων ἀπετέλει. Ἡ ἀφθονία συνεπάγεται τὴν εὐθηνίαν, καὶ οὕτως εὐκόλως ἐξηγεῖται τὸ γεγονός, ὅτι πάντες οἱ ἀρχαῖοι, πλούσιοί τε καὶ πένητες, ἄρχοντές τε καὶ δοῦλοι, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ γυναικείου φύλου, ηὔφραινον συχνὰ τὴν καρδίαν διὰ τοῦ θείου τούτου δώρου· διότι ἄλλως δὲν ἤθελεν εἶναι ὁ οἶνος προσιτὸς εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς κατοίκους τῆς Ἑλλάδος "ἡ πενίη αἰεί ποτε σύντροφός ἐστιν" κατὰ τὸν Ἡρόδοτον· διόλου παράδοξον λοιπόν, ἐὰν ἀνέκαθεν ὁ οἶνος ἐνομίζετο ἐκ τῶν οὐκ ἄνευ εἰς διατήρησιν τῆς ὑγείας καὶ φαιδρὰν τοῦ βίου ἀπόλαυσιν, ἦτον ἀπαραίτητος ἐπὶ πάσης τραπέζης, καὶ ἐὰν ἐπὶ τῶν μυθικῶν ἔτι χρόνων ὑπῆρχεν ἡ δοξασία ὅτι δίκαιοι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅσιοι, εἰς τὸν Ἅδην κατερχόμενοι, διῆγον τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν συμποσίῳ μεθύοντες "ἡγησάμενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον", ἀπαραλλάκτως ὅπως τὴν σήμερον πιστεύεται παρὰ τῷ τουρκικῷ λαῷ, ὅτι οἱ πιστοὶ μετὰ τὸν θάνατον θέλουσιν ἀπολαύσει ἀχορτάστως τὸ περίφημον ἐθνικὸν "πιλάφ", ἐξ οὗ ὁλόκληροι λόφοι πεποιημένοι θέλουσιν εἶναι ἐν τῷ παραδείσῳ αἰωνίως εἰς τὴν διάθεσίν των.

Ἀλλ' ἐκ τοῦ μυθικοῦ τούτου ἀνεκδότου δὲν πρέπει νὰ παρασυρθῇ τις καὶ νὰ νομίσῃ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ οἰνοποσία ἦτο γενική, ἕπεται ὅτι οἱ προπάτορες ἡμῶν τὸν πλεῖστον τοῦ βίου διῆγον ἐν μέθῃ καὶ κραιπάλῃ. Μετὰ βεβαιότητος δύναταί τις ἀπεναντίας νὰ διϊσχυρίζηται ὅτι ἀναλόγως τῆς γενικῆς ταύτης χρήσεως δὲν ἀπαντῶνται πολλὰ παραδείγματα ἐσχάτης μέθης ἐν τοῖς ἀρχαίοις συγγράμμασι. Ὁ κύριος σκοπὸς τῶν συμποσίων, εἰς ὧν τὴν συγκρότησιν ἐπαρουσιάζοντο συχναὶ εὐκαιρίαι, ὡς εἴδομεν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, δὲν ἦτο ἡ μέχρι κραιπάλης τοῦ οἴνου ἀπόλαυσις, ἀλλ' ἡ "διὰ λόγων συνουσία", ἥτις φυσικῶς τότε τέρπει καὶ ψυχαγωγεῖ, ὅταν ὁ οἶνος μετρίως πινόμενος τανύῃ τὰς ψυχὰς τῶν εὐωχουμένων εἰς εὐθυμίαν καὶ λυρικὴν διάθεσιν. Ὅπως ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων τὰ "κλέα ἀνδρῶν" ἤτοι ἡ ἀπαγγελία τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων μετὰ μουσικῆς συνοδείας ὑπὸ τοῦ θείου ἀοιδοῦ εἶνε τὸ ἄρτυμα τοῦ δείπνου, οὕτως ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἡ ἀπαγγελία ἐπικῶν ποιημάτων καὶ ἐλεγειῶν, αἱ αὐτοσχέδιοι ὁμιλίαι τῶν συνδαιτυμόνων, ἰδίως δὲ τὰ παροίνια λεγόμενα ᾄσματα ἢ σκόλια, ἔπειτα αἱ διάφοροι τερπναὶ καὶ εὐφυεῖς παιδιαί, αἱ λύσεις αἰνιγμάτων καὶ γρίφων, περὶ ὧν ἐν τῷ προσεχεῖ κεφαλαίῳ γενήσεται λόγος, ἀποτελοῦσι τὸν πυρῆνα οὕτως εἰπεῖν τῆς συμποσιακῆς συναναστροφῆς τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων. Ταῦτα πάντα περιβάλλουσι τὰ ἀρχαῖα συμπόσια τοσαύτην χάριν καὶ λαμπρότητα, ὅση παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ τοῦ κόσμου ἔθνει ἱστορεῖται.

Ἔπειτα ἐκτὸς τούτων, ἐγνώριζεν ὁ ἀρχαῖος Ἕλλην ἓν φρόνιμον καὶ σωτήριον μέσον, ὅπερ εἶνε ἄξιον μιμήσεως καὶ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ· ὁ οἶνος δηλ. δὲν ἐπίνετο ἄκρατος ἀλλὰ πάντοτε μετὰ ὕδατος ἀναμεμιγμένος. Ἡ ἀκρατοποσία ἐθεωρεῖτο ὡς βαρβαρικὸν ἔθιμον, διὸ ὁ Ἀνακρέων ἀναφωνεῖ·

> "Ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω
> πατάγῳ τε κἀλαλητῷ
> Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ
> μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
> ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις"

οὕτω καὶ ὁ Παρμένων

> "Ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον ὡς ὕδωρ ἵππος
> σκυθιστὶ φωνεῖ, κοὐδὲ κόππα γιγνώσκων
> . . . .
> κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας
> κάθυπνος, ὡς μήκωνα φάρμακον πίνων".

Γνωστὸν εἶνε τὸ διήγημα τοῦ Ἡροδότου ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Σπαρτιατῶν Κλεομένης κατέστη μανιώδης μαθὼν παρὰ τῶν Σκυθῶν τὴν ἀκρατοποσίαν· ἐντεῦθεν δὲ οἱ Σπαρτιᾶται, ὅταν θέλωσι νὰ πίωσιν ἀκρατέστερον "ἐπισκύθισον" λέγουσι. Ὅτι ὁ οἶνος δὲν ἐπίνετο εἰμὴ μόνον κεκραμένος φαίνεται προσέτι ἐκ τοῦ ἐπιθέτου "ὑδαρής", ὅπερ τίθεται καὶ ἁπλῶς καθ' ἑαυτό, ὡς παρ' Ἀθηναίῳ "εἶτα ποτάριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένου ὑδαροῦς". Ἄλλος λόγος, δι' ὃν ὁ ἀρχαῖος σπανίως ὑπέπιπτεν εἰς βαρεῖαν μέθην εἶνε ὅτι ἡ εἰς τὰ καπηλεῖα φοίτησις καὶ μάλιστα ἡ οἰνοποσία ἐν καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐνομίζετο ὡς ἀγενὴς πρᾶξις. Οὕτως ἐξηγεῖται ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῶν κλασ. χρόνων δὲν ἀποκαλεῖται "μέθυσος" ἀλλὰ "μεθυστικός" τ. ἔ. ῥοπήν τινα πρὸς μέθην ἔχων, ἐν ᾧ μὲ τὸ πρῶτον ἐπίθετον ἐκοσμοῦντο ἐκεῖναι τῶν γυναικῶν, ὅσαι ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ ἐτέλουν τὰ ὄργια τοῦ Βάκχου.

Ταύτας ἐννοεῖ ὁ κωμικὸς ἀναφωνῶν

> "ὦ θερμόταται γυναῖκες, ὦ ποτίσταται,
> κἀκ παντὸς ὑμεῖς μηχανώμεναι πιεῖν,
> ὦ μέγα καπήλοις ἀγαθόν, ἡμῖν δ' αὖ κακόν·
> κακὸν δὲ καὶ τοῖς σκευαρίοις καὶ τῇ κρόκῃ".

Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι ἡ οἰνοποσία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων ἦτο ὑπερτέρα τῆς τῶν ἀνδρῶν. Ἡ ἀσθενὴς τῆς γυναικὸς κρᾶσις καὶ ἡ τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς λεπτότης εἶνε ἀποχρῶντες λόγοι ὅπως κατανοήσωμεν ὅτι, ὁσάκις αὕτη ἐλάμβανε μέρος ἐν τοῖς συμποσίοις, ἐξώκελλεν εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον τοῦ ἀνδρὸς εἰς παροινίας· "λαθεῖν δ' ἐστὶν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιοῦσαν οἶνον· πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ' ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή· πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψίων κ. τ. λ." (Ἀθην. Ι. σ. 440 f.).

Ὁ οἶνος ἐπίνετο, ὡς εἴδομεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κεκραμένος, καὶ ὡς τοιοῦτος πρέπει νὰ νοηθῇ πανταχοῦ ὅπου ἀναφέρεται, ἐκτὸς ἐὰν προσδιορισθῇ διὰ τοῦ ἐπιθέτου "ἄκρατος". Τὸ ἔθιμον εἶνε παλαιότατον ἐπικρατῆσαν μέχρι τῶν Μακεδονικῶν χρόνων· οὕτως ἱστορεῖται ὑπὸ τοῦ Φιλοχόρου ὅτι ὁ τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς Ἀμφικτύων ἔμαθε πρῶτος τὴν κρᾶσιν παρὰ τοῦ θεοῦ Διονύσου. Ἡ κρᾶσις ἐγίνετο ἐν μεγάλῳ ἀγγείῳ ἕνεκα τούτου κρατῆρι κληθέντι· ἀλλὰ πρὶν ἢ γείνῃ αὕτη, ἐκαθαρίζετο προηγουμένως ὁ οἶνος ἀπὸ τῆς τρυγὸς (ὑποστάθμης) ἤτοι διηθεῖτο· ὁ τοιοῦτος ἐλέγετο τότε ἠθημένος ἢ σακκίας, σακτὸς ἴσως, διότι διυλίζετο διὰ σάκκου τινός. Τὸ ὄργανον καλεῖται κατὰ τὸν Πολυδ. ὑλιστὴρ καὶ τρύγοιπος (τρύξ-ἶπος = πίεσις τ. ἔ. δι' οὗ ἐπιέζετο ἡ ὑποστάθμη, τὸ καταπάτι), ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἠθμός, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ Φερεκράτους·

> "Νυνὶ δ' ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ἐμπιεῖν
> ἔγχει τ' ἐπιθεὶς τὸν ἠθμόν".

Πιθανὸν εἶνε ὅτι ὁ ἠθμὸς διεκρίνετο τῶν ἄλλων ὀργάνων, καθὰ ὁ Hermann παρατηρεῖ κατὰ τοῦτο, καθόσον ἦτο ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένος, καίτοι ὁ Πολυδεύκης, ἐφ' οὗ ἴσως στηρίζεται ὁ Hermann, φαίνεται ὅτι διακρίνει τὸν "χαλκήλατον ἠθμόν", σκεῦος μαγειρικόν, τοῦ "ἐπικρητηριδίου". Αἱ ὀπαὶ τοῦ τοιούτου ὀργάνου ἀπετέλουν ἀνθρωπίνους μορφάς, ποικίλα σχήματα, ἄνθη, ἄστρα κ. τ. λ., ὡς φαίνεται ἔκ τινων μέχρις ἡμῶν διασωθέντων.

Ἐὰν ὁ οἶνος ἀνεμιγνύετο κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους καὶ μετὰ θερμοῦ ὕδατος, ὡς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἡ λεγομ. calda, δὲν δύναμαι ν' ἀποφανθῶ μετὰ βεβαιότητος· ὁ Πολυδεύκης εὑρίσκεται ἐν ἀπορίᾳ "εἰ παρά τινι τῶν ἀρχαίων θερμῷ χρωμένους ἐπὶ τῷ πιεῖν ἔστιν εὑρεῖν". Καὶ οὗτος μὲν ὁμιλεῖ ἁπλῶς περὶ τῆς χρήσεως θερμοῦ ὕδατος "ἐπὶ πότῳ", ὁ δὲ Becker ἐκφράζεται ἄνευ δισταγμοῦ τινος ὅτι ὁ οἶνος ἐκεράννυτο οὐ μόνον μετὰ ψυχροῦ ἀλλὰ καὶ μετὰ θερμοῦ ὕδατος. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου παραθέτει μεταξὺ ἄλλων δύο χωρία ἐκ τῶν κλασικῶν χρόνων, ἅτινα δὲν φαίνονται λίαν πειστικά· διότι ἐν τῷ πρώτῳ γίνεται λόγος μόνον περὶ ὕδατος οἰκειακοῦ φρέατος (παρ' ἑαυτῷ), ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου δὲν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα τοῦ Becker, διότι δὲν ὁρίζεται τὸ εἶδος τοῦ ποτοῦ, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς τελευταίας ἐρωτήσεως. Ἐπίσης καὶ τὰ ἐπίλοιπα παραδείγματα ἐκ τῶν κωμικῶν (παρ' Ἀθην. Γ, σ. 113) δὲν ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ οἶνος ἐπίνετο κεκραμένος μὲ θερμὸν ὕδωρ, ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις, ὡς ἀφ' ἑτέρου λέγεται "ἐπίστανται δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν". Ἀπεναντίας ὁ Στράττις λέγει ῥητῶς·

> "οἶνον γὰρ πιεῖν
> οὐδ' ἂν εἷς δέξαιτο θερμόν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον
> ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι καὶ χιόνι μεμιγμένον".

Τὸ μόνον χωρίον, ὅπερ δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν τινά, εἶνε τὸ παρ' Ἀθηναίῳ, Η, σ. 352 b, ἐν ᾧ ἱστορεῖται τὸ τοῦ περιφήμου κιθαριστοῦ Στρατονίκου ἀνέκδοτον (ἀκμάσ. ἐπὶ Μ. Ἀλεξ.), "τοὺς δὲ Ῥοδίους ὁ αὐτὸς Στρατόνικος σπαταλῶνας καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη αὐτοὺς λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους, ἐὰν ἐνταῦθα δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὅτι οἱ θερμοπόται Ῥόδιοι ἔπινον οἶνον ἄκρατον θερμόν· ἄλλως πρῶτον ἐπὶ Γαληνοῦ μνημονεύεται "οἶνος θερμῷ κεκραμένος", ἐξαιρουμένου βεβαίως τοῦ κωμικοῦ Πλαύτου, ὅστις καίτου ἑλληνικὰ ἔθιμα περιγράφει καὶ κωμῳδίας ἑλληνικὰς ἔχει ὑπ' ὄψιν, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος τῶν ἐθίμων τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔζη, ὅτε τὰ θερμὰ ποτὰ ἦσαν συνηθέστατα.

Ἡ κρᾶσις ἐγίνετο μετὰ ψυχροῦ ὕδατος, ὅπως ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μετέπειτα χρόνων· κατὰ τὸ θέρος δὲ διετηρεῖτο ὁ οἶνος δροσερὸς διὰ χιόνος, ἥτις ἢ εἰς τὸ ποτήριον ἑκάστου ἐνεβάλλετο ἢ ἐν μεγάλοις ἀγγείοις, ἅτινα καλοῦνται ἕνεκα τούτου ψυκτῆρες. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν Συμποσ. Πλάτ. σ. 213 e ζητεῖ τοιοῦτον ἀγγεῖον· "ἀλλὰ φερέτω Ἀγάθων εἴ τι ἔστιν ἔκπωμα μέγα· μᾶλλον δὲ οὐδὲν δεῖ, ἀλλὰ φέρε, παῖ, φάναι, τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλεῖν ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα". Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι τὸ τοιοῦτον δροσιστικὸν μέσον δὲν ἦτο εἰς πάντας προσιτόν· διότι ἡ χιών, ὅπως καὶ τὴν σήμερον ἐν Ἀθήναις συμβαίνει, ἐπωλεῖτο, καθὰ φαίνεται ἐκ τοῦ Εὐθυκλέους

> "πρῶτος μὲν οἶδεν εἰ χιών ἐστ' ὠνία"·

διὸ παρὰ Ξενοφῶντι θεωρεῖται ἡ πᾶσα παρασκευὴ τῆς διὰ χιόνος πόσεως ὡς πολυτέλεια "ἵνα δὲ ἡδέως πίῃς, οἴνους τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ καὶ τοῦ θέρους χιόνα περιθέουσα ζητεῖς".

Ἡ ἀναλογία τοῦ ὕδατος πρὸς τὸν οἶνον κατὰ τὴν κρᾶσιν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ποιότητα αὐτοῦ καὶ τὴν ὄρεξιν τῶν συμποτῶν· οὕτω διακρίνεται ὁ πολυφόρος καὶ ὀλιγοφόρος οἶνος, τ. ἔ. ὁ πολλὴν ἢ ὀλίγην προσθήκην ὕδατος ἐπιδεχόμενος, ὁ δὲ μηδεμιᾶς δεόμενος καλεῖται αὐτόκρας."

ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗι ΟΙΚΙΑι.

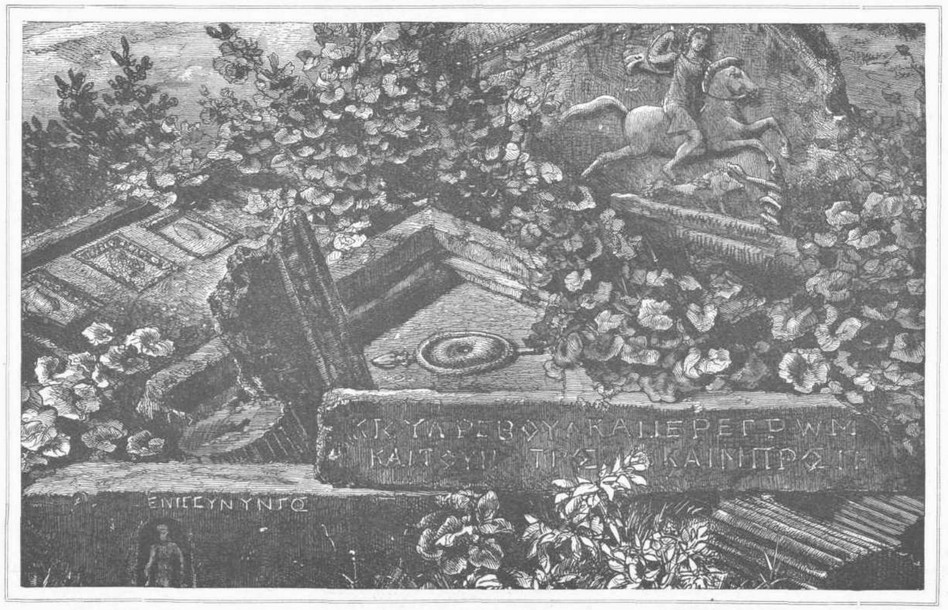

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑι.

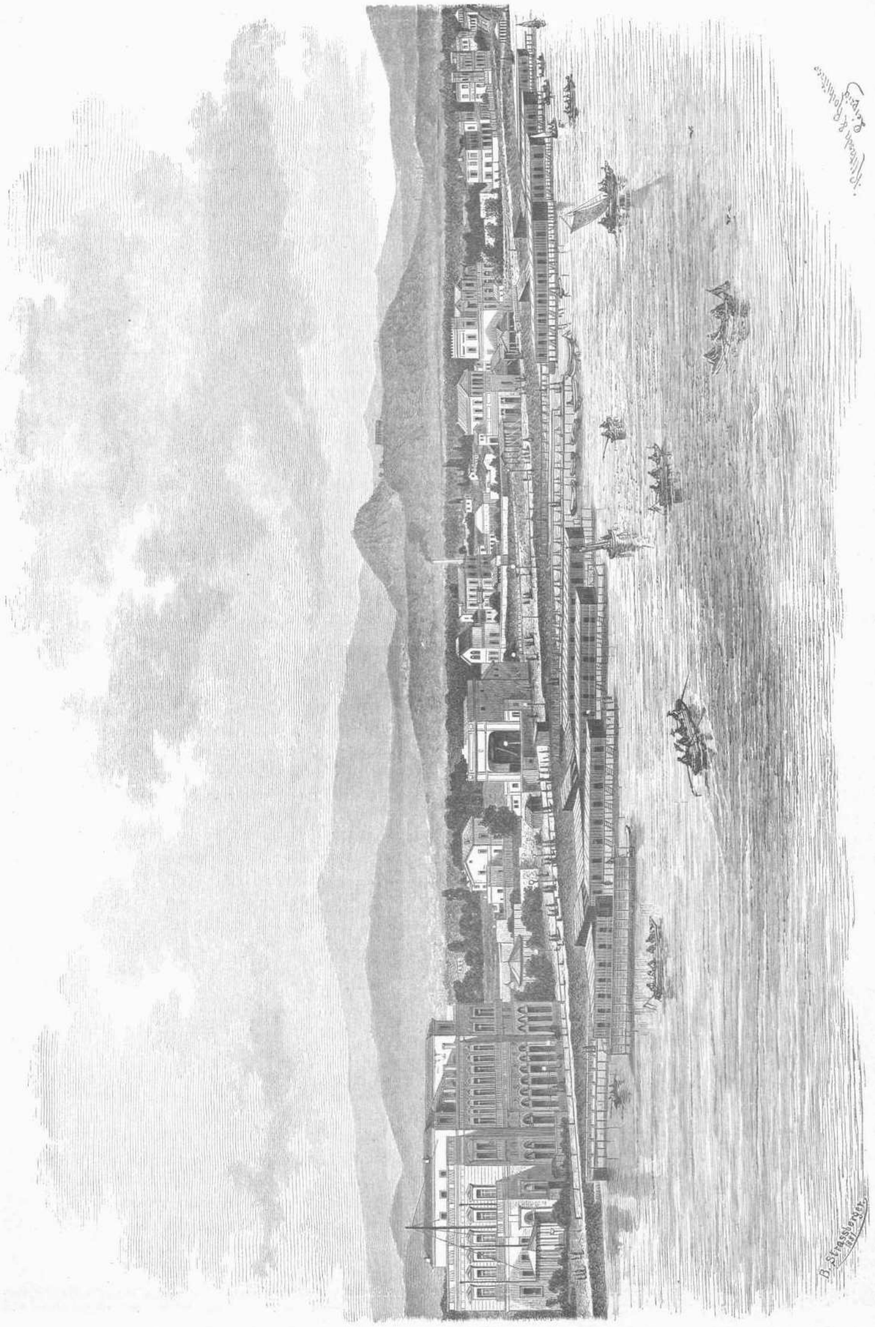

ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

(Συνέχεια.)

(μετὰ εἰκόνων, ἴδε σελ. 168.)

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Μεταξὺ Τυρνόβου καὶ Σέλβης καὶ οὐ μακρὰν τῆς Νικοπόλεως εὑρίσκονται ἐρείπιά τινα οἰκοδομῶν, τμήματα κιόνων καὶ ἀετωμάτων, προδίδοντα ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν καταγωγήν. Ὀρθὴ ἔτι ἵσταται πλησίον τῆς Σέλβης στήλη τις, ἣν οἱ ἐντόπιοι καλοῦσι Δικιλιτὰς ἤτοι "τὸν μεμονωμένον λίθον", ὃν ἐσφαλμένως τινὲς ἐξέλαβον ὡς τουρκικὸν τρόπαιον, ἐν ᾧ εἶναι ἀρχαία στήλη ῥωμαϊκοῦ ὑδραγωγείου.

Ὅ,τι οἱ κολοσσοὶ τοῦ Καρνὰκ διὰ τὸν αἰγύπτιον φελλάχον, ὅ,τι οἱ κίονες τῆς Περσεπόλεως διὰ τὸν Πέρσην, καὶ αἱ πλήρεις γλυφῶν στῆλαι τῆς Οὐξμάλης διὰ τὸν Μεξικανόν, εἶναι διὰ τὸν κάτοικον τῆς κεντρικῆς Βουλγαρίας τὸ δικιλιτὰς καὶ ὁ πέριξ αὐτοῦ χῶρος, τόπος ἀρχαίων παραδόσεων καὶ ἀναμνήσεων. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι ὅμως καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἀξιοσημείωτος, διότι ἐνταῦθα συνεκροτήθη ἐν ἔτει 1396 ἡ γνωστὴ μάχη τῆς Νικοπόλεως.

Πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἀρχαιότητος τῶν μνημείων τούτων οἱ Βούλγαροι λέγουσιν, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν τῆς τῶν Γενεβλῶν (τῶν Γενουηνσίων), διότι διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐμφαίνονται ἐν Βουλγαρίᾳ πάντα τὰ ἀνήκοντα εἰς ἀρχαίους χρόνους. Ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ἀρχαίων τούτων λειψάνων εἶναι εὔκολον ν' ἀναγνωρίσῃ τις ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐποχήν, πιθανῶς εἰς τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν εἰς τὰ μέρη ταῦτα ὑπῆρχεν ἡ ῥωμαϊκὴ ἀποικία τῆς Νικοπόλεως, ἡ Nicopolis ad Haemum παρὰ Ῥωμαίοις καλουμένη.

Ἐντὸς βαθέος τοῦ ἐδάφους κοιλώματος βλέπει ὁ περιηγητὴς συγκεχυμένον σωρὸν ἀρχαίων ἐρειπίων ἐν μέσῳ ὑψηλῶν χόρτων καὶ ἀγρίας φυτείας. Εἶναι δὲ τὰ ἐρείπια ταῦτα τεμάχια ζωφόρων καὶ ἀετωμάτων μετ' ἀναγλύφων, κιονίσκοι καὶ τύμπανα κιόνων, πλάκες μὲ εὐαναγνώστους Ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἐν γένει λείψανα ἐμφαίνοντα τὴν ὕπαρξιν ἀρχαίου τινὸς οἰκοδομήματος μεγάλων διαστάσεων, ἴσως ῥωμαϊκοῦ τινος ναοῦ. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν ἐγένετο ἐκ φωτογραφίας, ληφθείσης πρὸ μικροῦ ἐπιτοπίως. Ἐπὶ τοῖς ἀρχαίοις τούτοις μνημείοις οἱ κάτοικοι τῆς χώρας εἰσὶν ὑπερήφανοι, καὶ συνιστῶσι τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν εἰς πάντα περιηγητήν· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τῷ ἀρχαιολογοῦντι οὐκ ὀλίγον παρέχουσι τὸ ἐνδιαφέρον τὰ λείψανα ταῦτα ἀρχαίας ἐποχῆς.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗι ΟΙΚΙΑι.

Ἡ ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν παριστάνει αἴθουσαν ὑποδοχῆς ἔν τινι βουλγαρικῇ τοῦ Βεβρόβου οἰκίᾳ. Αἱ οἰκίαι τοῦ Βεβρόβου ἔχουσιν ὅλαι σχεδὸν ἓν μόνον πάτωμα, εἰσὶ δὲ εὐρύχωροι καὶ καλῶς διηρημέναι ἐσωτερικῶς· ἡ αἴθουσα πρὸ πάντων προξενεῖ καλὴν ἐντύπωσιν μὲ τὰ μεγάλα αὐτῆς παράθυρα, βλέποντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ συσκίου κήπου, μὲ τὰς ὑψηλὰς αὐτῆς ὀροφάς, μὲ τὴν εἰκόνα ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς γωνίᾳ, καὶ μὲ τὰ ἀναπαυτικά της ἀνάκλιντρα παρὰ τοὺς τοίχους, τὰ ἐνθυμίζοντα κάπως τὸν τουρκικὸν τρόπον τοῦ βίου. Καὶ οἱ κοιτῶνες εἰσὶ καλῶς καὶ πλουσίως ἠρμοσμένοι, καὶ πανταχοῦ φαίνεται ἡ μέριμνα τῆς οἰκοδεσποίνης, ἧς ὁ βίος διέρχεται ἐντὸς τῆς οἰκίας ταύτης. Ὑπάρχουσιν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ οἰκίαι κεκοσμημέναι ἐντελῶς κατ' εὐρωπαϊκὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν ξένον περιηγητὴν ἐνδιαφέρει κυρίως ἡ καθαρῶς βουλγαρικὴ οἰκία, ἐν ᾗ δύναται νὰ σπουδάσῃ τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ λαοῦ τούτου, περὶ οὗ τοσοῦτος ἐπ' ἐσχάτων ἐγένετο λόγος, καὶ ὅστις ἀκόμη διατελεῖ μακρὰν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκ τῶν διαφόρων περὶ Βουλγαρίας περιγραφῶν (καὶ ἐσχάτως πολλὰ ἐγράφησαν καὶ γράφονται) ἐξάγεται ὅτι οἱ Βούλγαροι εἶναι λαὸς ἀρχαϊκὸς καὶ φιλόξενος, καὶ ἡ οἰκοδέσποινα προθύμως περιποιεῖται τὸν τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἐπισκεπτόμενον ξένον. Ἀπὸ τοῦδε ἡ Βουλγαρία, ἐρχομένη εἰς πλέον ἄμεσον μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐπαφήν, θὰ ἐξοικειωθῇ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μὲ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν, εἰς ὃ θὰ συντελέσει κυρίως ὁ εὐρωπαῖος πρίγκηψ, ὅστις μετὰ τὸν τελευταῖον ῥωσσο-τουρκικὸν πόλεμον ἀνεκηρύχθη ἡγεμὼν τῆς χώρας ταύτης.

Βεβαίως τὰ πράγματα ἐν τῇ νεοσυστάτῳ ταύτῃ ἡγεμονίᾳ δὲν διατελοῦσιν ἀκόμη ἐν εὐρύθμῳ καταστάσει. Πολλαὶ εἶναι αἱ ἐλλείψεις, πολλὰ τὰ χρῄζοντα διορθώσεως· ἀλλ' ἡ καλὴ θέλησις θὰ κατορθώσῃ τὰ πάντα μὲ τὴν παρέλευσιν τῶν ἐτῶν. Ἡ παροιμία λέγει ὅτι ἡ Ῥώμη δὲν ἐκτίσθη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, καὶ ἡ παροιμία αὕτη εἶναι ἀληθεστάτη καὶ φιλοσοφικωτάτη ἐν τῇ συντομίᾳ της.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΠΕΤΡΟΥ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ποιητοῦ Ἀριστ. Βαλαωρίτου.

Ἀηδόνι, δὲν ἀκοῦμε πιὰ τὴν ἔρημη λαλιά σου,
Ποῦ ἔριχνες λυπητερὰ μέσα 'ς τὴν ἐρημία.
Μὴ σέ ξεπῆρ' ὁ ἄνεμος; Βραχῆκαν τὰ πτερά σου
Ἀπὸ βροχή; — Πάω νὰ 'δρῶ τὴν ἔρημη Μαρία*),
Ἐκείνην, ὅπου ἔκλαψα μὲ θλιβερὰ τραγούδια,
Ποῦ τὴν θρηνῆσαν οἱ δενδροὶ, τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια.

Γιὰ 'κείνην ἐτραγούδησα, γιὰ 'κείνην ἐθρηνοῦσα,
Γιὰ 'κείνην ἐπλανώμουνα 'ς τὰ μνήματα, γιὰ μία
Ἐτόνισα τὴ λύρα μου. Παντοῦ αὐτὴν θωροῦσα,
Καὶ ἔζησα κι' ἀπέθανα μόνο γιὰ τὴ Μαρία.
Αὐτὴν θρηνοῦσα, ἔρημος, μὲ θλιβερὰ τραγούδια,
Ἀντάμα μὲ τῆς ἐξοχῆς τὰ κίτρινα λουλούδια.

Μ' ἐφάγανε τὰ δάκρυα, μ' ἐρίμαξαν οἱ θρῆνοι,
Μ' ἐγέρασαν τὰ κλάψματα, μ' ἀσπρίσαν τὰ μαλιά μου.
Σ' τὸν κόσμο τί νὰ κάνω πιά; Ἀκούω . . . μὲ κράζει 'κείνη,
Μὲ κράζει τὸ παιδάκι μου, μὲ κράζει ἡ Μαριά μου.
"Ἔλα, πατέρα, ἄφησε τσ' ἐρμιαῖς καὶ τὰ λουλούδια,
Σοῦ ἐριμάξαν τὴ καρδιὰ τὰ ἔρημα τραγούδια."

Πάω . . . βάλτε με 'ς τὸ χῶμά της, ποῦ μούσκεψα μὲ δάκρυ,
Κοντὰ εἰς τὸ παιδάκι μου, φυτέψτε μας δυὸ κρῖνα,
Ποῦνε χλωμὰ καὶ κίτρινα ν' ἀνθοῦν ἐκεῖ 'στὴν ἄκρη,
Νὰ λὲν, ἐδῶ ἀναπαύεται ἡ δόλια ἡ Μαρίνα.
Κι' ὁ δόλιος ὁ πατέρας της, ποῦ μὲ πικρὰ τραγούδια
Θρηνοῦσε μέσ' τὰ μνήματα, μὲ νεκρικὰ λουλούδια.

Σύρε, Ἀριστοτέλη μου, σκιάζεται τὸ σκοτάδι
Μονάχη ἡ Μαρία σου, σ' ἀναζητεῖ σιμά της
Σ' τὸν παγωμένο καὶ ψυχρὸ, 'ς τὸν ἔρημο τὸ Ἅδη.
Σύρε, γιὰ 'δὲς τοῦ ἔστρωσε τὰ κρύα σάβανά της.
Σύρε καὶ δέξου κι' ἀπὸ 'μὲ ἐτοῦτο τὸ τραγοῦδι,
. . . . . γιὰ νεκρικὸ λουλοῦδι.

*) Ὁ ἀείμνηστος ποιητὴς εἰς ὅλα τὰ ποιήματά του ἐθρήνησε τὴν θυγατέρα του Μαρίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐκείνης ὁ θρῆνος καὶ τὸ μελαγχολικὸν χαρακτηρίζουσιν αὐτά.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΚ ΤΗΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Ο ΚΟΜΝΗΝΟΣ.

(συνέχεια· ἴδε προηγούμ. ἀριθμ.)

— Ἀνδρόνικε, εἶπεν ὁ Πτερυγιονίτης καὶ ἀγρίως ἔλαμπον οἱ ὀφθαλμοί του. Ἡ ἀπόφασις ἡμῶν ἔσται βραχεῖα ὡς ἀστραπὴ καὶ βαρεῖα ὡς κεραυνός. Ὁ προδότης δέον ν' ἀποθάνῃ!

— Θάνατος τῷ προδότῃ! ἀνέκραξαν μιᾷ φωνῇ ὁ Ἁγιοχριστοφορίτης καὶ ὁ Τρίψυχος.

— Ἂς συνταχθῇ λοιπὸν τὸ ἔγγραφον, ὅπως ὑποβληθῇ ἀμέσως τῷ βασιλεῖ, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος.

Ὁ Τρίψυχος, γραμματεὺς τοῦ ἀπαισίου τούτου καὶ ἀνόμου συνεδρίου, ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ βαθέως κόλπου τοῦ ἐπενδύτου του φύλλον χάρτου, συνέταξε τὸ ἔγγραφον, δι' οὗ ἡ βασίλισσα Μαρία, ἀποδειχθείσης τῆς μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ κράτους συνεννοήσεώς της, ἐκηρύττετο ἔνοχος καὶ κατεδικάζετο εἰς τὸν τοῦ προδότου θάνατον. Ἐν' ᾧ δὲ συνετάττετο τὸ φρικῶδες ἔγγραφον ὁ Ἀνδρόνικος ἱστάμενος παρὰ τὸ παράθυρον καὶ βλέπων ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τὸν ὡραῖον Βόσπορον, ἐπρόδιδε διὰ τῶν συνεχῶν τοῦ σώματός του κινήσεων τὴν ἀνυπομονησίαν, ὑφ' ἧς ἐκυριεύετο.

Ἐν τῇ πάλῃ κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνταγωνιστοῦ του εἶχεν ἐξέλθει νικητής· ἀλλὰ διὰ νὰ ᾖ ἡ νίκη του ἐντελὴς ἔπρεπε νὰ ἴδῃ αὐτὸν κείμενον νεκρόν. Ὁ θρίαμβος τοῦ Ἀνδρονίκου μόνον διὰ τοῦ θανάτου τῆς Μαρίας ἐστέφετο, καὶ ἡ Μαρία ἔπρεπε ν' ἀποθάνῃ.

Ἐπερίμενε τὸ ἔγγραφον, φέρον τὰς ὑπογραφὰς τῶν τριῶν ἀνόμων κριτῶν, διότι ἤθελε νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἡγεμόνα πρὸς ὑπογραφήν. Ἔλειπεν ἀκόμη ἡ ὑπογραφὴ αὕτη ὅπως ἐκτελεσθῇ ἡ φρικώδης ἀπόφασις. Αὐτὴν τὴν ὑπογραφὴν ἔμελλε νὰ ζητήσῃ τώρα ὁ Ἀνδρόνικος παρὰ τοῦ βασιλέως.

Ὁ υἱὸς ὤφειλε νὰ ὑπογράψῃ τὴν θανατικὴν ποινὴν τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρός· ὁ βασιλεὺς ὤφειλε νὰ στέψῃ τὴν νίκην τοῦ Ἀνδρονίκου διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπογραφῆς.

Μήπως ᾐσθάνετο τύψιν συνειδότος ὁ ὑποβάλλων εἰς τὸν βασιλέα τὴν παρὰ φύσιν ταύτην ἐπικύρωσιν τῆς φρικώδους ἀποφάσεως; Ἡ ὑπεροπτικὴ γυνή, ἥτις μόνη ἐτόλμησε ν' ἀντισταθῇ κατ' αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ ἐκλείψῃ ἐκ τῆς χορείας τῶν ζώντων. Ὁ τελευταῖος φραγμὸς, ὅστις ἐχώριζεν ἀκόμη τὸν φιλόδοξον ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἔπρεπε νὰ καταπέσῃ, καὶ τὴν ἀπόφασιν τριῶν αἱμοχαρῶν κριτῶν, εὐπειθῶν τῶν θελήσεων αὐτοῦ ὀργάνων, τὴν φρικτὴν ταύτην ἀπόφασιν ἔπρεπε — καὶ ἄνευ ἀναβολῆς — νὰ κυρώσῃ ὁ βασιλεύς.

Τὸ ἔγγραφον ἦτο ἕτοιμον. Μὲ πυρετώδη βίαν ἥρπασεν αὐτὸ ὁ Ἀνδρόνικος ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ τείνοντος αὐτὸ Τριψύχου, καὶ ὡς λύκος αἷμα ὀσφραινόμενος διηυθύνθη πρὸς τὴν ἀνατολικὴν τῶν ἀνακτόρων πτέρυγα, ἣν κατεῖχεν ὁ αὐτοκράτωρ.

Ταλαίπωρε Μαρία! Εἰς τὴν θύραν τῆς σκοτεινῆς εἰρκτῆς σου κρούει ἤδη ἡ ψυχρὰ τοῦ θανάτου χείρ· ὁ ἀμείλικτος ἐχθρός σου κρατεῖ τὸν ἀπαίσιον ἐκεῖνον χάρτην, ὅστις σὲ διαγράφει ἀπὸ τὴν χορείαν τῶν ζώντων· ἡ μεγάλη λιθίνη κλίμαξ, ἡ ἀνερχομένη πρὸς τὰ δωμάτια τοῦ αὐτοκράτορος, ἀντηχεῖ ἤδη ἀπὸ τῶν βημάτων τοῦ σπεύδοντος Ἀνδρονίκου.

Δύστηνε Μαρία! Ὁ δόλιος ἐχθρός σου σοὶ προσέφερε τὴν χεῖρά του, σοὶ ἐπρότεινε νὰ σὲ καταστήσῃ συγκάθεδρον ἐπὶ τοῦ θρόνου· καὶ σὺ ἠρνήθης τὴν προσφορὰν ταύτην! Σὺ ἐτόλμησας νὰ περιφρονήσῃς αὐτόν! Πρέπει λοιπὸν ν' ἀποθάνῃς!

Καὶ ἀνήρχετο ὁ Ἀνδρόνικος τὴν εὐρεῖαν κλίμακα, ὅπως θέσῃ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀκάκου παιδὸς τὸν κάλαμον, ὅστις ἐμβεβαμμένος εἰς τὸ αἷμα τῆς μητρὸς ἐπρόκειτο νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν φρικτὴν ἀπόφασιν.

Ἀπαίσιον τοῦτο δικαίωμα τῶν βασιλέων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς! Ἐκ μιᾶς ὑπογραφῆς των, ἣν πολλάκις θέτουσιν ὅλως ἀπροσέκτως καὶ ἀψηφημένοι, νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου! Δύναται τὸ μεγαλεῖον τοῦ θρόνου νὰ ἱκανοποιήσῃ διὰ τὸ φρικῶδες τοῦτο προνόμιον; Ὦ βασιλεῖς, πόσον εἶσθε δυστυχεῖς ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν! Πόσην εὐθύνην ἀναλαμβάνετε, οἰκειοποιούμενοι τὸ δικαίωμα τοῦ ὑψίστου Θεοῦ! Ὁ ἄρχων τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου κάθηται ἐν Οὐρανῷ ἐπὶ θρόνου δόξης· κάθηται ὑπεράνω πάντων. Αὐτὸς καὶ βασιλεῖς κρίνει καὶ ἐπαίτας. Αὐτός ἐστιν ὁ δίδων τὴν ζωήν, αὐτὸς καὶ μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ ν' ἀφαιρῇ αὐτήν. Πῶς σεῖς, βασιλεῖς τῆς γῆς, ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ φθαρτοὶ, πῶς ἀντιποιεῖσθε τὸ δικαίωμα τοῦτο; Πῶς τολμᾶτε σεῖς νὰ προλάβητε τὴν χεῖρα τοῦ Ὑψίστου καὶ νὰ ὁρίσητε τὸ τέρμα τοῦ βίου ἑνὸς ἀνθρώπου; Ἀτσμονεῖτε ὅτι ὅταν ἠχήσῃ ἡ σάλπιγξ ἐκείνη ἡ ἐσχάτη θέλετε ἐμφανισθῆ καὶ σεῖς ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ ἀνωτάτου καὶ ἀδεκάστου Κριτοῦ, ὅπως δώσητε λόγον τῶν πράξεων ὑμῶν ὅλων; Δὲν φοβεῖσθε τὴν φωνὴν ἐκείνην, ἥτις αὐστηρῶς θέλει ἀπαιτήσει παρ' ὑμῶν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν σεῖς ἐθανατώσετε; Φρικτὸν προνόμιον τῶν βασιλέων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς!

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ θρόνου ἵστατο ὁ Ἀλέξιος καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀνδρόνικος εἰσῆλθε κρατῶν ἐν χερσὶ τὸ φρικῶδες ἔγγραφον. Τὸ βλέμμα τοῦ ἰσχυροῦ συμβούλου καὶ κηδεμόνος προσηλώθη βλοσυρὸν καὶ ἀπειλητικὸν ἐπὶ τοῦ ἡσύχου καὶ ἀθῴου τοῦ παιδὸς ὀφθαλμοῦ. Τὸ αἱμοβόρον θηρίον ἐμάγευεν ἤδη τὴν ἀσθενῆ αὐτοῦ λείαν.

— Ἄρχων ζωῆς καὶ θανάτου, βασιλεῦ, ἤρχισεν ὁ Ἀνδρόνικος κλίνων τὸ γόνυ, σήμερον μέλλεις νὰ ἐξασκήσῃς τὸ ὕψιστόν σου δικαίωμα, μέλλεις νὰ ἐπικυρώσῃς διὰ τῆς ὑπογραφῆς σου τὴν καταδίκην ἐπικινδύνου προδότου.

Καὶ ἔτεινε τῷ Ἀλεξίῳ τὸ ἔγγραφον.

Ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα. Ἐν τῷ ἅμα ὠχρότης θανάτου ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

— Ὁ νόμος εἶναι εἰς ἄκρον αὐστηρὸς κατὰ τῶν προδοτῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀνδρόνικος ἐγειρόμενος.

— Ἡ καταδίκη τῆς βασιλίσσης! ἐψέλλισεν ὁ Ἀλέξιος. Τῆς μητρός μου ὁ θάνατος!

— Ἡ γυνή, ὦ βασιλεῦ, ἡ τολμῶσα νὰ παραδώσῃ τὴν χώραν εἰς τοὺς ἀσπονδοτέρους σου ἐχθροὺς, δὲν εἶναι πλέον βασίλισσα, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος μετὰ φωνῆς ἀγρίας καὶ ἀποτόμου. Μήτηρ σου δὲν εἶναι ἀξία νὰ καλῆται πλέον γυνή, ἥτις καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως της ἐπεβουλεύθη·

— Ἐγὼ — ἐξηκολούθει ψελλίζων ὁ Ἀλέξιος, καὶ ὁ χάρτης ἔτρεμεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ — ἐγὼ νὰ ὑπογράψω τὴν καταδίκην της; Ἐγὼ νὰ παραδώσω τὴν μητέρα μου εἰς τὸν δήμιον; Θεέ μου! Θεέ μου!

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ ἡ φωνή του εἶχέ τι τὸ τραχὺ καὶ ἀπαίσιον, τοῦ θρόνου σου ἡ σωτηρία τὸ ἀπαιτεῖ. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο πρέπει νὰ ὑπογραφῇ.

— Ὦ! Ἀνδρόνικε, εἶπεν ὁ παῖς, τί ζητεῖς παρ' ἐμοῦ; Εἶναι μήτηρ μου, Ἀνδρόνικε! Ἄφες μέ! Σὲ ἱκετεύω, μὴ ζητεῖς παρ' ἐμοῦ νὰ ἐμβάψω τὰς χεῖράς μου εἰς τὸ αἷμα τῆς μητρός μου!

— Συλλογίσου, βασιλεῦ, ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρόνικος πλησιάζων καὶ προσβλέπων αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτί· συλλογίσου ὅτι τὸ ἀπαιτεῖ τοῦ κράτους σου ἡ ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια· τὸ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, οὗ σὺ ἐτάχθης ἀνώτατος φρουρός!

— Ἄφες με, Ἀνδρόνικε, δὲν δύναμαι νὰ τὸ πράξω. Ἡ χείρ μου τρέμει· ὁ ὀφθαλμός μου θολοῦται· ἡ καρδία μου στάζει αἷμα. Δὲν δύναμαι! Δὲν δύναμαι!

Καὶ δάκρυα ἄφθονα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παιδός.

— Πρέπει νὰ τὸ πράξῃς, βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος καὶ τὸ πικρὸν τῆς χαιρεκακίας μειδίαμα ἐπεκάθητο ἐπὶ τῶν χειλέων του. Πρέπει νὰ ἱκανοποιήσῃς τὸν νόμον. Ἀποφυγὴ δὲν ὑπάρχει.

— Ὦ! Ἀνδρόνικε, μὴ ζητεῖς τοῦτο παρ' ἐμοῦ! Ἄφες με νὰ φύγω· ἄφες με νὰ κατέλθω τοῦ θρόνου τούτου καὶ νὰ φύγω

μακρὰν, μακρὰν, διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῶ νὰ πράξω ἔργον τόσον σκληρόν.

— Ἀδύνατον! εἶπε ψυχρῶς ὁ Ἀνδρόνικος.

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἐψιθύριζεν ὁ παῖς.

— Δὲν εἶναι ὥρα αὕτη δακρύων καὶ στεναγμῶν, βασιλεῦ. Ὁ νόμος ζητεῖ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου.

— Ἄφες με τοὐλάχιστον νὰ ἴδω ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν μητέρα μου! Ἄφες με, Ἀνδρόνικε, ἅπαξ μόνον νὰ φιλήσω ἀκόμη τὸ γλυκὺ τῆς μητρὸς μου πρόσωπον! Ἄφες με ν' ἀποθάνω πλησίον της! Ὤ! πόσον ἐπιθυμητὸς θὰ μοὶ ἦτον ὁ θάνατος! . . . Ἀνδρόνικε, εὐσπλαγχνίσου με!

— Τοῦ τριςενδόξου βασιλέως Μανουὴλ ὁ υἱὸς οὕτω λαλεῖ; Ὦ βασιλεῦ, τοιοῦτον ἂν σ' ἔβλεπεν ὁ πατήρ σου, ὁ μέγας ἐκεῖνος ἡγεμὼν, τί θὰ ἔλεγεν;

— Ἀνδρόνικε, δὲν δύναμαι, δὲν δύναμαι! — Ὄχι! Ὄχι! εἶπεν ὁ Ἀλέξιος, ῥίπτων μακρὰν αὐτοῦ τὸ ἔγγραφον.

— Δὲν ὑπογράφεις; ἀνεβόησεν ὁ Ἀνδρόνικος, δάκνων τὸ χεῖλός του. — Πολὺ καλά! Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἐγὼ ἀπέρχομαι καὶ σὲ ἀφίνω εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σου. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἦλθον ἐν τοιαύτῃ προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀποκέντρου Ἀσίας; Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἀνέλαβον πλησίον σου τὰ κοπιώδη τοῦ κηδεμόνος καὶ συμβούλου καθήκοντα; Ὅπως περιφρονῶμαι καὶ μὴ εἰσακούωμαι; — Βασιλεῦ, ἀπέρχομαι, καὶ αὔριον ἐγκαταλείπω ἀνεπιστρεπτεὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν, ὅπου μόνον ἡ προδοσία ἄρχει καὶ ὅπου μόνον κόλακες εἰσακούονται καὶ τιμῶνται. Κίνδυνοι μεγάλοι, κίνδυνοι φοβεροὶ σοὶ ἐπίκειονται. Οὐδένα ἄλλον δέον νὰ αἰτιασθῇς ἢ σεαυτὸν καὶ μόνον, ὅταν ἡ θύελλα σὲ καὶ τὸν θρόνον σου παρασύρῃ εἰς τὸν κρημνόν. Εἶπα καὶ ἐλάλησα, βασιλεῦ, καὶ ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω.

Καὶ ἁρπάζων τὸ κατὰ γῆς κείμενον ἔγγραφον ὁ Ἀνδρόνικος ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ.

— Ἀνδρόνικε, ἀνέκραξεν ὁ Ἀλέξιος, κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κρασπέδου τοῦ χιτῶνός του. Μὴ μ' ἐγκαταλείπῃς! Μὴ μ' ἀφήσῃς μόνον· φοβοῦμαι!

— Ὑπόγραψε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος τείνων αὐτῷ τὸ ἔγγραφον.

— Ἀνδρόνικε, ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ! Ἐν ὀνόματι τῆς μελλούσης ἡμῶν ζωῆς! Δός μοι καιρόν!

— Ὑπόγραψε!

— Συλλογίσου ὅτι εἶναι μήτηρ μου — Ἀνδρόνικε, ἔσο εὔσπλαγχνος!

— Ὑπόγραψε! ἐπανέλαβεν ἐκ τρίτου ὁ Ἀνδρόνικος.

Καὶ οἱ τρέμοντες τοῦ παιδὸς δάκτυλοι ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ τὸ ἄγριον τοῦ Ἀνδρονίκου βλέμμα ἀπήστραψεν ὑπὸ αἱμοχαροῦς μανίας.

Τὸ φρικῶδες ἔγγραφον ἦτο ὑπογεγραμμένον.

— Θεέ μου, συγχώρησόν μοι! ἐψιθύρισεν ὁ Ἀλέξιος καὶ ἔπεσεν ἀναίσθητος πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ἀνδρονίκου.

— Ἄνανδρε καὶ οὐτιδανέ! εἶπεν οὗτος ῥίπτων βλέμμα περιφρονητικὸν ἐπὶ τοῦ κατακειμένου παιδὸς, καὶ δρομαῖος ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης. —

Ἡ νὺξ εἶχεν ἤδη ἁπλώσει ἐπὶ τῆς γῆς τὸν μέλανα αὐτῆς πέπλον, ὅτε ἡ βαρεῖα θύρα τῆς εἱρκτῆς τῆς Μαρίας ἠνεῴχθη πάλιν. Δύο ἄνδρες εἰσῆλθον εἰς τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον καὶ ψηλαφητῶς διηυθύνθησαν πρὸς τὴν γωνίαν, ἔνθα ἐπὶ τῆς ψάθης ἔκειτο ἡ βασίλισσα.

— Πτερυγιονίτη, ἐδῶ! εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ πρῶτος εἰσελθών· κοιμᾶται.

— Καλλίτερα, Τρίψυχε, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος, δὲν θὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ ἐξυπνήσῃ.

Καὶ αἱ δύο στιβαραί του χεῖρες περιέσφιγξαν ὡς δύο σιδηροῖ κρῖκοι τὸν τράχηλον τῆς κοιμωμένης γυναικός.

Ἀσθενής τις φωνὴ, ἀνεπαίσθητός τις σπαραγμὸς καὶ πάλιν ἄκρα ἡσυχία. — Ἡ φρικώδης ἀπόφασις εἶχεν ἐκτελεσθῆ. Ἡ βασίλισσα Μαρία δὲν ὑπῆρχε πλέον!

— Ἐτελείωσεν; ἠρώτησε πάλιν ὁ πρῶτος.

— Τετέλεσται! ἀπήντησεν ὁ ἄλλος. Καὶ τὸ πτῶμα;

— Εἰς τὸν Βόσπορον!

Καὶ ἐκ τοῦ ζοφεροῦ ὑπογείου ἐξῆλθον δύο ἄνδρες φέροντες πτῶμα ἀνθρώπινον τετιλυγμένον ἐντὸς σινδόνης· καὶ διηυθύνθησαν ἐν σιωπῇ πρὸς τὸν Βόσπορον καὶ ἔρριψαν τὸ ἀπαίσιον αὐτῶν φορτίον εἰς τὰ κύματα.

Παρὰ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον ἵστατο ὁ Ἀνδρόνικος, ὅστις ἅμα ἤκουσε τὸν κρότον τοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ῥιπτομένου ῥώματος ἐμειδίασε καὶ ἐστέναξε βαθέως.

— Τέλος πάντων! ἀνέκραξε καὶ ἔκλεισε τὸ παράθυρον.

Τὴν ἐπιοῦσαν πολλὰ πρωῒ πτωχοὶ ἁλιεῖς ἀνασύροντες τὰ δίκτυά των, ἀνεῦρον τὸ κυμαινόμενον πτῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτὸ ἐντὸς τῆς ἄμμου τῆς παραλίας, ἀγνοοῦντες ἐντελῶς ὅτι ἔθαπτον τὴν πρὸ μικροῦ ἔτι πανίσχυρον ἄνασσαν.

Ἡ μεγαλοπρεπὴς Μαρία, ἡ σύζυγος καὶ μήτηρ βασιλέων, "τὸ γλυκερὸν φάος καὶ καλὸν ὅραμα ἀνθρώποις", ἄσημος καὶ ἄγνωστος ἐκοιμήθη ἐπὶ ἐρήμου ὄχθης τὸν ὕπνον τῆς αἰωνιότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Η ΣΤΕΨΙΣ.

"Ἀλέξιος καὶ Ἀνδρόνικος μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων Ῥωμαίων τῶν Κομνηνῶν πολλὰ τὰ ἔτη!" ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΩΝΙΑΤΗΣ.

Τοῦ Ἀνδρονίκου ὁ ἀστὴρ ἔστιλβεν ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητι. Ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου κατέπιπτον ἐνώπιόν του τὰ προσκόμματα τὰ χωρίζοντα αὐτὸν ἀπὸ τὸ τέρμα τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν πόθων του. Ὁ παντοδύναμος πρωτοσεβαστὸς Ἀλέξιος εἶχε λησμονηθῆ· ἡ ἀγέρωχος Μαρία, ἡ ἰσχυρὰ αὐτοῦ ἀντίπαλος, δὲν ὑπῆρχε πλέον. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νεαροῦ αὐτοκράτορος ἐπιῤῥοὴν τινα ἐξασκῶν πατριάρχης Θεοδόσιος, ὃν ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξαιρετικῶς ἐτίμα καὶ ἐσέβετο, καὶ αὐτὸς, κεκοπιακὼς καὶ γέρων, εἶχεν ἀποσυρθῆ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς ἐνεργείας, ζητήσας ἐν ἑκουσίῳ ἐξορίᾳ τὴν ἡσυχίαν, ἣν ἡ πολυάνθρωπος πόλις δὲν ἠδύνατο νὰ τῷ παράσχῃ. Καὶ ἐπὶ στιγμὴν μὲν διενοήθη ὁ Ἀνδρόνικος νὰ παραμερίσῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἐχθρόν του δι' ὅπλου, ὅπερ εἶχε πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν του· ἀλλ' ὁ Θεοδόσιος, ὅστις ἔφριττεν ἔτι ἐνθυμούμενος τὸ ἄγριον βλέμμα τοῦ Ἀνδρονίκου ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ὄχθης στρατοπέδῳ, ὁ Θεοδόσιος, ὅστις ἐνόησεν ὅτι ἅμα ὁ φιλόδοξος καὶ δόλιος ἀνὴρ πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως, οὐδεμία πλέον διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀλεξίου ὑπελείπετο ἐλπὶς, ὁ Θεοδόσιος κατῆλθε τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ δακρύων καὶ θρηνῶν ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τοῦ λαοῦ του ἐγκατέλιπε τὴν πόλιν, ἣν ἔβλεπε βαίνουσαν πρὸς τὴν ἀπώλειαν. Ὅτε δὲ ὁ Ἀνδρόνικος ἔμαθε τὴν παραίτησιν τοῦ Θεοδοσίου, ἐμειδίασε καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀναγγείλαντα τοῦτο εἰς αὐτόν. "Μ' ἐπρόλαβεν ὁ πονηρὸς ἱερεύς!" Καὶ ἀμέσως ἀντικατέστησε τὸν ἀποχωρήσαντα διὰ τοῦ ἀφωσιωμένου αὐτῷ Βασιλείου τοῦ Καματηροῦ, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἦτο ἓν τῶν εὐπειθεστέρων αὐτοῦ ὀργάνων.

Ὁ Ἀνδρόνικος εἶχεν, ὡς ἐφαίνετο, ὁριστικῶς προσκολλήσε, εἰς ἑαυτὸν τῆς τύχης τὸ μειδίαμα καὶ τὴν εὔνοιαν· ἠσθάνετο ἤδη ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὴν γλυκεῖαν τοῦ βασιλικοῦ στέμματος θλίψιν· ἠσθάνετο ἤδη ἐπὶ τῶν ὤμων του τὴν εὐχάριστον θερμότητα τῆς βασιλικῆς στολῆς· ἔβλεπεν ἤδη ἑαυτὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἐν τῇ ἀκορέστῳ αὐτοῦ φιλοδοξίᾳ ὁ πρῴην ἐξόριστος ὠνειρεύετο σειρὰν ἐτῶν δόξης καὶ τιμῶν.

Ποῖον πρόσκομμα τῷ ἔμενεν ἀκόμη νὰ ὑπερπηδήσῃ; Εὑρίσκετο ἀντιμέτωπος πρὸς παιδίον ἀνίσχυρον, τὸ ὁποῖον εἶχε καταστῆ παίγνιον ἤδη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Ἓν του φύσημα κατεκρήμνιζεν ἀπὸ τοῦ θρόνου τὸ ἀσθενὲς τοῦτο βρέφος· ἓν του νεῦμα ἐξηφάνιζε τὴν σκιὰν ταύτην βασιλέως. Καὶ ὁ Ἀνδρόνικος δὲν ἦτο ὁ ἀνὴρ τῆς ὑπομονῆς· ὁ Ἀνδρόνικος ἦτο ὁ ἀνὴρ τῆς ταχείας ἀποφάσεως καὶ τῆς ἔτι ταχυτέρας ἐκτελέσεως· ἦτο ἀνὴρ μὲ θέλησιν σιδηρᾶν, ἀμείλικτος εἰς τὰς ἔχθρας του καὶ ἄκαμπτος πρὸς τὸν σκοπόν του τείνων.

(ἀκολουθεῖ.)

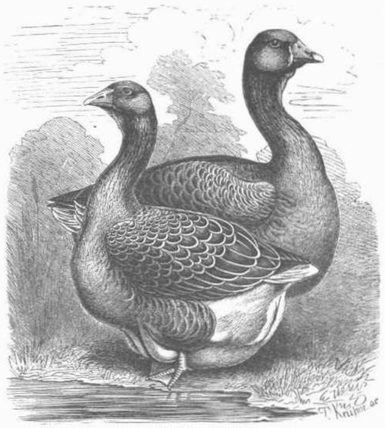

ΧΗΝΕΣ ΤΟΥΛΟΥΖΗΣ.

ΧΡΥΣΟΛΟΦΟΙ ΠΑΤΑΒΗΝΑΙ ΟΡΝΙΘΕΣ.

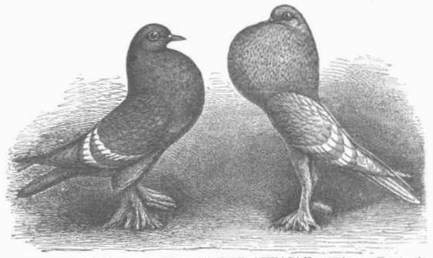

ΟΝΟΚΡΟΤΑΛΟΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΤΗΣ ΑΙΓΑΙΑΣ. (Pigmy Pouter.)

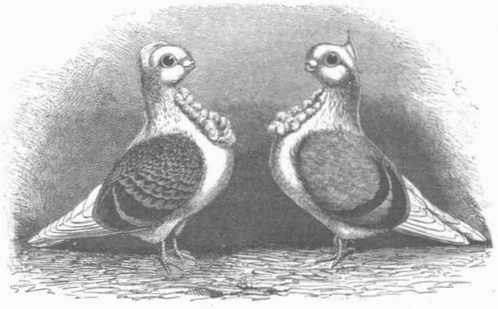

ΛΑΡΟΕΙΔΕΙΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ. (Pigeons cravatés à jabot.)

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΒΟΥΧΑΡΑΣ.

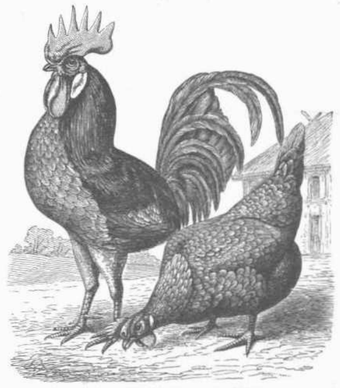

ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑΝΑΙ ΟΡΝΙΘΕΣ.

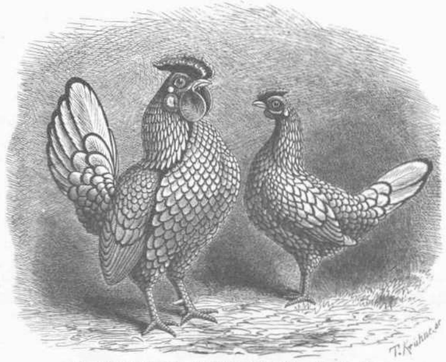

ΟΡΝΙΘΕΣ ΝΑΝΟΙ ΤΟΥ SEBRIGHT. (Bantams.)

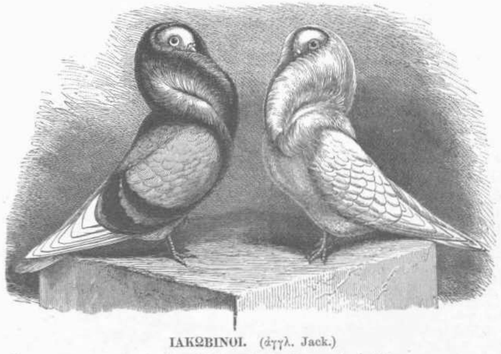

ΙΑΚΩΒΙΝΟΙ. (ἀγγλ. Jack.)

ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΤΗΝΑ ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ καθηγ. Ε. Βαλδάμου "περὶ Πτηνοτροφίας". Ἐκδότης G. SCHÖNFELD ἐν Δρέσδῃ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΑΣ. Ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τοῦ Ἑσπέρου ἀνηγγείλαμεν τὴν προσεχῆ ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως ἡμῶν ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν· ἤδη δὲ αἱ τελευταῖαι εἰδήσεις ἀναφέρουσι τὴν ἄφιξιν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ Κυρίου Κουμουνδούρου εἰς Ἄρταν. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἡγεμόνος ἐκ μέρους τῶν κατοίκων ὑπῆρξεν ἐνθουσιωδεστάτη καὶ ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς, ἡ συγκίνησις ἦτο μεγάλη. Ὁ βασιλεὺς κατέλυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μητροπολίτου, ἔνθα ἐδέχθη τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς προύχοντας· ἐπὶ τρεῖς δὲ ὅλας ἡμέρας ἐπολιορκεῖτο ἡ βασιλικὴ κατοικία ὑπὸ πυκνοῦ πλήθους, ἐξάλλου ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Τὸν βασιλέα προσεφώνησαν κατὰ τὴν εἴσοδον ὅ τε μητροπολίτης καὶ ὁ δήμαρχος Ἄρτης· δι' ὀλίγων δὲ συγκεκινημένων λέξεων ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς προσφωνήσεις ταύτας. Ἐξ Ἄρτης ἡ βασιλικὴ συνοδεία ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ διὰ ξηρᾶς εἰς Θεσσαλίαν· ἐλέγετο ὅμως ὅτι ἕνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν συνεπείᾳ τῶν τελευταίων ῥαγδαίων βροχῶν τὸ δρομολόγιον ἐπρόκειτο νὰ μεταβληθῇ καὶ ὁ βασιλεὺς ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς Θεσσαλίαν διὰ θαλάσσης. Ὁ κ. Κουμουνδοῦρος ἐπέστρεψεν ἐξ Ἄρτης κατ' εὐθεῖαν εἰς Ἀθήνας.

ΓΑΛΛΙΑ. Αἱ ἡμέραι τοῦ ὑπουργείου Φερρὺ εἰσὶ μεμετρημέναι. Τὰ γαλλικὰ φύλλα ἀναφέρουσι μετὰ θετικότητος ὅτι τῇ 17ῃ τρέχοντος τὸ ὑπουργεῖον θέλει δώσει τὴν παραίτησίν του, καὶ ὁ Γαμβέττας θέλει προσκληθῇ ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωθυπουργίαν. Ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος διατείνεται ὅτι ἡ ἀνύψωσις τοῦ Γαμβέττα εἰς τὴν ἕδραν τοῦ πρωθυπουργοῦ εἶναι παγὶς στηθεῖσα αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, ὅπως κλονισθῇ ἡ δημοτικότης αὐτοῦ· ἀφ' ἑτέρου ὅμως φαίνεται ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας εἶναι πεπεισμένος, ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς ὑπουργείου Γαμβέττα. Αἱ βουλαὶ τῆς Γαλλίας συνεκλήθησαν διὰ τὰς 28 τοῦ τρέχοντος μηνός· ἐκεῖ δὲ θὰ φανῇ ὑπὸ ποίους οἰωνοὺς ὁ Γαμβέττας θέλει κυβερνήσει τὸν τόπον. — Ἐν Ἀλγερίᾳ τὰ πράγματα δὲν βαίνουσι κατ' εὐχήν. Ἡ Γαλλία περιεπλέχθη εἰς ἐκστρατείαν κοπιώδη καὶ πολυδάπανον, ἧς τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀρκούντως ἀμφίβολον. Ἂν καὶ αἱ ὀχυραὶ θέσεις καταλαμβάνωνται ὑπὸ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων, αἱ ἐπαναστᾶσαι φυλαὶ δὲν δεικνύουσι διάθεσιν ὑποταγῆς, καὶ μάλιστα ἡ ὑπὸ λυσσώδους φανατισμοῦ ἐξαφθεῖσα ἀντίστασις γίνεται ὁσημέραι πεισματωδεστέρα.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ. Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὰ πράγματα περιπλέκονται μετὰ τὴν τελευταίαν στρατιωτικὴν στάσιν. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπεστάλη κατ' αὐτὰς ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὅπως ἐξετάσῃ ἐπιτοπίως τὰ πράγματα. Δὲν φαίνεται ἀπίθανος μία κατοχὴ τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τῶν Ἄγγλων.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γάρφηλδ ἀνακηρυχθεὶς πρόεδρος τῶν ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Ἄρθουρ (ARTHUR CHESTER) εἶναι ἀνὴρ πεντηκοντούτης, καὶ ἀνήκει εἰς τὴν δημοκρατικὴν μερίδα, ὀπαδὸς ὢν τῶν ἀρχῶν τοῦ στρατηγοῦ Γράντ. Ὁ Ἄρθουρ δοὺς τὸν νενομισμένον ὅρκον ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τῆς Βασιγκτῶνος διεβεβαίωσεν ἐν τῇ προσλαλιᾷ του, ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως δὲν θέλει μεταβληθῇ, καὶ ἐπεδοκίμασε πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ προκατόχου του σχεδιασθείσας μεταρρυθμίσεις. Τὸ ὑπάρχον ὑπουργεῖον διετηρήθη. — Μετά τινας ἡμέρας (τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου) αἱ ἡνωμέναι τῆς Ἀμερικῆς πολιτεῖαι θέλουσιν ἑορτάσει τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς ἀνεξαρτησίας των. Τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου 1781 διὰ τῆς παραδόσεως τῆς πόλεως YORKTOWN ἐτέθη τέρμα εἰς τὸν πόλεμον τῆς μεγάλης ἀγγλικῆς ἀποικίας κατὰ τῆς μητροπόλεως αὐτῆς. Ἐν τῷ καταπληκτικῷ ἐκείνῳ ἀγῶνι ὁ γάλλος στρατηγὸς Λαφαγέττης ἠγωνίσθη ἐνδόξως ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῆς ἐλευθερίας. Εἰς ἀνάμνησιν δὲ τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐκείνης συνδρομῆς ἡ κυβέρνησις τῶν ἡνωμένων Πολιτειῶν ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπιζώντων μελῶν τῆς οἰκογενείας Λαφαγέττη πολεμικὸν ἀτμόπλοιον πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν εἰς Ἀμερικήν. Καὶ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις προσκληθεῖσα ἐπισήμως νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐθνικὴν τελετὴν ἀπέστειλεν ἤδη ἐπιτροπὴν ἐκεῖ.

ΙΤΑΛΙΑ. Ἡ διαδοθεῖσα εἴδησις, ὅτι ὁ Πάπας ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ τῆς Ῥώμης καὶ νὰ κατοικήσῃ ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Μιραμὰρ πλησίον τῆς Τεργέστης, διαψεύδεται ὑπὸ τῶν ἰταλικῶν ἐφημερίδων.

ΑΥΣΤΡΙΑ. Ἠγγέλθη σήμερον τηλεγραφικῶς ὁ θάνατος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς Αὐστροουγγαρίας, βαρώνου Χάϋμερλε, συμβὰς αἴφνης ἐν Βιέννῃ ἐξ ἀνευρίσματος τῆς καρδίας. Περὶ τοῦ διαπρεποῦς τούτου πολιτικοῦ ἀνδρὸς θέλομεν πραγματευθῇ ἐν ἑπομένῳ τεύχει.

ΑΝΔΡΕΑΣ Χ. ΛΟΝΤΟΣ.

Πρό τινων ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ἐν Ἰωαννίνοις ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ὁ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέας Χ. Λόντος, γόνος τῆς γνωστῆς οἰκογενείας τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Λόντος διεκρίθη κατὰ τὸ μακρὸν αὐτοῦ στάδιον διὰ τὰς τῇ πατρίδι προσενεχθείσας ὑπηρεσίας· διετέλεσε δὲ δὶς μὲν ὑπουργός, πολλάκις δὲ βουλευτής, πρόεδρος τῆς βουλῆς, νομάρχης, καὶ τῷ 1871 διωρίσθη γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἰωαννίνοις, ἔνθα διὰ τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ τρόπων καὶ διὰ τῆς εὐσταθοῦς ἅμα καὶ ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ συμπεριφορᾶς ἐφείλκυσε καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς σπουδαίας ἐν Ἠπείρῳ Ἑλληνικῆς κοινότητος. Ἡ κηδεία του ἐγένετο μετὰ ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας ἐν Ἰωαννίνοις, ὁ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ μετεκομίσθη εἰς Πάτρας, ἔνθα ἐτάφη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸ ψήφισμα τῶν συμπολιτῶν του Πατραίων. Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Λόντου ἡ Ἑλλὰς ἀπόλλυσιν ἕνα τῶν ἱκανωτέρων αὐτῆς προξενικῶν ὑπαλλήλων.

ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΤΗΣ ΝΑΒΑΡΡΑΣ.

Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἑκατονταετηρίδων τὰ ἀπομνημονεύματα διασήμων ἀνθρώπων, ἐνεργὸν λαβόντων μέρος εἰς τὰ συμβάντα τῆς ἐποχῆς των, κατέχουσι θέσιν ἐν τῇ φιλολογίᾳ· ἀλλὰ τὰ ἀρχαιότερα ἀπομνημονεύματα ἔχουσιν ἀπὸ τῶν τῆς σημερινῆς ἐποχῆς τὴν οὐσιώδη διαφοράν, ὅτι ἐκεῖνα μέν, τὰ ἀρχαιότερα, ὀλίγον ἀσχολοῦνται μὲ τὰς ἰδέας καὶ ἐφιστῶσι τὴν προσοχήν των κυρίως εἰς τὰ πρόσωπα, εἰς τοὺς πόθους, εἰς τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων, αὐτὰ δέ, τὰ καθ' ἡμᾶς, ἔχουσιν ὡς βάσιν κυρίαν τὰς ἰδέας. Τοῦτο ἀποδοτέον κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τό, ὅτι κατὰ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα, προσφάτου ἔτι οὔσης τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας, αὕτη δὲν εἶχεν ἀκόμη λάβει τὸν καιρὸν νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ἀνθρώπων, ἐπαυξάνουσα τὴν ἀξίαν τῶν ἰδεῶν.

Τρεῖς εἶναι οἱ τρόποι, δι' ὧν ἐκφράζομεν τὰς ἰδέας ἡμῶν, ἢ διὰ τῆς συγγραφῆς βιβλίου, ἢ διὰ τῆς ἐκφωνήσεως λόγου, ἢ διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργου. Ἕκαστος τῶν τρόπων τούτων διαφέρει κατὰ τὴν ἐποχήν. Ὁ εὐκολώτερος τρόπος εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ συγγραφή, διότι πρὸς τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ κάλαμος καὶ χάρτης. Ἀλλὰ πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας ἡ τύχη ἰδέας τινός, ἐν βιβλίῳ κατατεθειμένης, ἦτο λίαν ἀμφίβολος, καὶ ἡ ἐπιρροὴ αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἦτο ἐλαχίστη, ἀφ' οὗ τὰ χειρόγραφα, σπάνια καὶ πολυδάπανα εἰς ἄκρον, ὑπὸ εὐαρίθμων μόνον ἀνεγινώσκοντο. Ἑπομένως ὁ σήμερον εὐκολώτατος οὗτος τρόπος τοῦ ἐκθέτειν τὰς ἰδέας ἦτο τότε ὁ ὀλιγώτερον δημοτικός, ὁ ὀλιγώτερον ἰσχυρός. Εὐχερέστερον ἦτο τὸ ἐκθέτειν τὰς ἰδέας διὰ τῆς ἐκφωνήσεως λόγου, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπῃτεῖτο ἀκροατήριον, καὶ διὰ νὰ ἔχῃ τις ἀκροατήριον ἔπρεπε ν' ἀνήκῃ εἰς θρησκευτικήν τινα αἵρεσιν ἢ εἰς πολιτικόν τινα σύλλογον, ὅπερ οὐκ ὀλίγον ἐδυσχέραινε τὸ ἔργον. Ἔμενε λοιπὸν ὁ τρίτος τρόπος, ὁ διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐπιφανοῦς τινος πράξεως· καὶ ὁ τρόπος οὗτος ἦτο ὁ ἀρεστότερος εἰς τὰ πλήθη, καθότι, ὡς εἴπομεν, ἡ μὲν συγγραφὴ δὲν ἀνεγνωρίζετο ἀρκούντως, ὁ δὲ λόγος ἢ δὲν ἠκούετο ἢ εὐκόλως ἐλησμονεῖτο. Ἀλλ' ὀλίγοις δέδοται τὸ ἐκθέτειν τὰς ἰδέας διὰ τοῦ τρόπου τούτου. Διὰ νὰ ὁμιλήσῃ τις αὐτὴν τὴν γλῶσσαν δέον νὰ ἦναι μέγας ἀνήρ, ἡγεμὼν ἢ βασιλεύς, στρατηγὸς ἢ ἀρχηγὸς μερίδος πολιτικῆς. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὀλίγους τοιούτους συγγραφεῖς ἔχομεν, καὶ ὁ τρίτος οὗτος τρόπος εἶναι ὁ πάντων σπανιώτερος.

Πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας τὸ ἄτομον ἦτο τὸ πᾶν, ἡ ἰδέα σχεδὸν μηδέν, διότι μεμονωμένη οὖσα ἔμενεν ἄγονος καὶ ἀνίσχυρος. Μετὰ τὴν εὕρεσιν ὅμως τῆς τυπογραφίας τὰ πράγματα ἤλλαξαν φάσιν. Χάρις εἰς αὐτὴν ὁ τρόπος τοῦ ἐκθέτειν τὰς ἰδέας διὰ τῆς συγγραφῆς ἐγένετο ὁ τὰ μάλιστα συντελεστικός, ὁ τὰ μάλιστα ἰσχυρός. Ἡ ἰδέα, χάρις εἰς τὸν τύπον, τρέχει, διαδίδεται, κυκλοφορεῖ· οὔτε πολυληθοῦς ἀκροατηρίου χρήζει οὔτε ἐπιφανοῦς πράξεως, καὶ περιφρονεῖ τὴν ξένην ταύτην συνδρομήν.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα ἡ ἐπανάστασις αὕτη διὰ τῆς τυπογραφίας δὲν εἶχεν ἔτι συντελεσθῇ· ἡ τυπογραφία δὲν εἶχεν ἀκόμη παραγκωνίσει τὰ ἄτομα καὶ φέρει εἰς θέσιν ἐπιφανῆ τὰς ἰδέας. Διὸ καὶ πάντα τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔχουσι χαρακτῆρα πρωτότυπον, ἰδιόρρυθμον, ἥκιστα συνᾴδοντα πρὸς τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Διατρέχοντες τὰς ἀρχαίας ἐκείνας σελίδας βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον ἱστάμενον ἐνώπιον ἡμῶν, αἰσθανόμεθα αὐτὸν δρῶντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μᾶς ἐλλείπει ἡ ἰδέα· ἀκούομεν τρόπον τινὰ τὸν κτύπον τῆς χειρός του, τὸν κτύπον τῆς καρδίας του, ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦμεν τὰ κινοῦντα αὐτὸν ἐλατήρια, δὲν ἐννοοῦμεν τὰς ἰδέας του.

Τὸν πρωτότυπον τοῦτον χαρακτῆρα φέρουσι καὶ τὰ "Ἀπομνημονεύματα τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας τῆς Ναβάρρας", τὰ ὁποῖα καίτοι συνοπτικὰ καὶ στερούμενα τοῦ βάθους τῶν ἰδεῶν, εἶναι διὰ πλείστους ὅσους λόγους τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα, ὡς χαρακτηρίζοντα διὰ τολμηρῶν γραμμῶν τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα, ἐποχὴν ἐμφυλίων ταραχῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐρίδων λυσσωδῶν, ἐποχὴν πάλης θρησκευτικῆς πεισματώδους καὶ καταστρεπτικῆς.

Ἐν τῷ ἑπομένῳ τεύχει θέλομεν δώσει σύντομον ἀνάλυσιν τῶν ἀπομνημονευμάτων τούτων.

(ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Φιλολογικαὶ εἰκόνες. Πρὸ τεσσάρων ἑβδομάδων ἐξεδόθη ἐν Ἰταλίᾳ βιβλίον σπουδαῖον ὑπὸ τὸν τίτλον "Εἰκόνες φιλολογικαὶ (ritratti letterarii). Συγγραφεὺς αὐτοῦ εἶναι ὁ γνωστὸς Ἐδμόνδος DE AMICIS, ᾧ ὀφείλεται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ γλαφυρωτάτη περιγραφὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς περικοπὰς ἐδημοσιεύσαμεν ἐν μεταφράσει ἔν τισι προηγουμένοις τεύχεσι τοῦ "Ἑσπέρου". Αἱ φιλολογικαὶ εἰκόνες τοῦ DE AMICIS εἶναι αἱ τῶν Γάλλων AUGIER, AL. DUMAS (υἱοῦ), DÉROULÈDE, A. DAUDET, ZOLA καὶ COQUELIN, τοῦ γνωστοῦ ἠθοποιοῦ. Ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ τελευταίου τούτου ἀναγινώσκομεν τὴν ἑξῆς περικοπήν, ἥτις σήμερον μεγάλην ἔχει σημασίαν. "Ὁ Γαμβέττας, λέγει ὁ DE AMICIS, εἶναι ὁ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ COQUELIN, μεθ' οὗ προγευματίζει ἀνὰ πᾶσαν Κυριακήν· μετὰ τὸ πρόγευμα ἐκτελοῦσιν οἱ δύο φίλοι μακροὺς περιπάτους . . . καὶ τίς οἶδεν; Ἴσως κατὰ τοὺς μονήρεις ἐκείνους περιπάτους ὁ ἠθοποιὸς δίδει εἰς τὸν ῥήτορα μαθήματα ἀπαγγελίας. Ὁ μὲν ἄρχει ἐν τῷ θεάτρῳ, ὁ δὲ ἐν τῇ πολιτικῇ. Ἀμφότεροι εἰσὶ σήμερον, ὑπὸ διάφορον ἔποψιν, οἱ δύο μεγαλείτεροι ἠθοποιοὶ τῆς Γαλλίας, καὶ ὁ μὲν Γαμβέττας εἶναι ὁ ἰσχυρότερος, ὁ COQUELIN ἀφ' ἑτέρου εἶναι βεβαιότερος, ὅτι οὐδέποτε θέλει συριχθῇ."

Ὁ ἀρχαῖος δικτάτωρ τῆς Οὐγγαρίας Κοσσοὺθ καταγίνεται εἰς τὴν σύνταξιν καὶ διευθέτησιν τοῦ τρίτου τόμου τῶν Ἀπομνημονευμάτων του. Ὁ τόμος οὗτος, ἐκδοθησόμενος περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους, θέλει περιλαμβάνει τὰ συμβάντα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καβοὺρ μέχρι τοῦ ἔτους 1866.

Τὸ ἐν Λειψίᾳ γνωστὸν βιβλιοπωλεῖον J. J. WEBER προετοιμάζει τὴν ἔκδοσιν διτόμου ἱστορίας τῆς Τυπογραφίας, ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον. Ἡ σύνταξις τοῦ σπουδαίου τούτου συγγράμματος ἀνετέθη εἰς τὸν κύριον C. B. LORCK.

Ο ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ GARNIER.

Ὁ ἐσχάτως ἐν Παρισίοις ἀποβιώσας γερουσιαστὴς καὶ οἰκονομολόγος Ἰωσὴφ GARNIER ἐγεννήθη ἐν Νικαίᾳ τῷ 1813. Νεώτατος μετέβη εἰς Παρισίους καὶ διωρίσθη καθηγητὴς καὶ διευθυντὴς ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἐμπορικῇ Σχολῇ. Τῷ 1844 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, ἕδρας, ἥτις αὐτοῦ χάριν ἐσυστήθη καὶ ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Τῷ 1845 ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς σπουδαιοτάτης "Ἐφημερίδος τῶν οἰκονομολόγων." Τῷ 1873 ἐξελέχθη μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου (Ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῷ 1876 τέλος ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος εἰς τὴν γερουσίαν. Ὁ GARNIER ἦτο ἀνὴρ ἐκτάκτου εὐφυΐας, καὶ πολλὰ εἰσὶ τὰ συγγράμματά του· εἶχε δὲ ἐν τῷ χαρακτῆρί του τάσιν πρὸς τὴν εἰρωνίαν καὶ τὸν χλευασμόν. Πολλὰ περὶ αὐτοῦ ἀνέκδοτα ἀναφέρουσιν αἱ ἐφημερίδες. Ἓν τῶν ἀνεκδότων τούτων εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς. Τῷ 1848 συναντήσας καθ' ὁδὸν τὸν τότε γνωστότατον PROUDHON, τὸν ὡδήγησε πρὸς αὐλαίαν τινὰ θύραν, ὅπως συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ. Μετ' οὐ πολὺ ἡ ὁδὸς ὅλη ἐπληρώθη πλήθους πυκνοῦ, ζητοῦντος νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὸν PROUDHON. — Τί συμβαίνει; ἐρωτᾷ οὗτος. — Οὐδέν, ἀπαντᾷ ὁ GARNIER, εἶναι μόνον κόσμος, ὅστις ζητεῖ νὰ σὲ ἴδῃ. Θέλεις, PROUDHON, νὰ κάμῃς τὴν τύχην σου καὶ τὴν τύχην μου; Ἐλθὲ νὰ σὲ περιφέρω καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, καὶ νὰ σ' ἐπιδεικνύω ἀντὶ χρημάτων, καὶ σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι μετὰ ἓξ μῆνας καὶ σὺ κ' ἐγὼ θὰ ζῶμεν πλέον ἐκ τῶν εἰσοδημάτων μας. — Ὁ PROUDHON ἐπειράχθη διὰ τὸν χλευασμὸν τοῦτον, καὶ ὅσῳ ἔζει, τῷ ἐμνησικάκει.

Τελετὴ ἐν Βρυξέλλαις. Ἡ πόλις τῶν Βρυξελλῶν ἑώρτασε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τὴν ἔκδοσιν τοῦ 100οῦ τόμου τῶν συγγραμμάτων τοῦ διαπρεποῦς Βέλγου μυθιστοριογράφου Ἐρρίκου CONSCIENCE. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην ἔλαβον μέρος 200 ἑταιρίαι καὶ σύλλογοι. Ὁ CONSCIENCE, γεννηθεὶς ἐν Ἀμβέρσῃ, ἄγει σήμερον τὸ 69ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τὴν ἠθικὴν τάσιν καὶ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν περιγραφῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Ἀμβέρσης ἀπεφάσισε νὰ ἐγείρῃ ἀνδριάντα τοῦ δημοφιλοῦς συγγραφέως, ζῶντος ἔτι, ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ἰησουϊτῶν, ἥτις θέλει μετονομασθῇ πλατεῖα CONSCIENCE. Ἐπὶ δὲ τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ CONSCIENCE, ἐστήθη πλὰξ ἐνεπίγραφος. Τοιούτων τιμῶν ἐν τῷ βίῳ δὲν ἠξιώθη ἀκόμη οὐδείς, ἐκτὸς τοῦ Βίκτωρος Οὑγὼ ἐν Παρισίοις.

Μετ' οὐ πολὺ πρόκειται νὰ συγκροτηθῇ ἐν Παρισίοις σύνοδος ὅλων τῶν γαλλικῶν Ἑταιριῶν τῆς Ἀλληλοβοηθείας. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσημον ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐν τέλει τοῦ ἔτους 1879 ὑπῆρχον 6515 τοιαῦται ἑταιρίαι, ὧν αἱ 4165 ἐγκεκριμέναι, αἱ δὲ 1910 ἐπιτετραμμέναι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν αὐτῶν ἀνήρχετο εἰς ἓν ἑκατομμύριον, ἐν οἷς 100 χιλ. γυναικῶν. Τῷ 1879 τὰ κεφάλαια τῶν ἑταιριῶν τούτων συνεποσοῦντο εἰς 90 ἑκατομ. φράγκων.

Ἐν ἔτει 1880 οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Γαλλίας ἐξέδωκαν 149 ἑκατομμύρια εἰσιτηρίων, ἐξ ὧν 11 ἑκατ. πρώτης, 42 ἑκατομ. δευτέρας καὶ 86 ἑκατομ. τρίτης τάξεως. Τὰ συμβάντα δυστυχήματα ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν τοῦ προλαβόντος ἔτους. κατὰ μέσον ὅρον ἤρχετο εἷς πεφονευμένος μεταξὺ 7 ἑκατομ. ἐπιβατῶν, καὶ εἷς πληγωμένος μεταξὺ 350 χιλ. ἐπιβατῶν.

Ἀνδριὰς Ἀλεξάνδρου Β'. Ἐν Μόσχᾳ προεκηρύχθη ἐσχάτως διαγωνισμὸς διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ δολοφονηθέντος αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β'., ὅστις μέλλει νὰ στηθῇ ἐν τῷ Κρεμλίνῳ. Τὰ τέσσαρα πρωτεύοντα σχέδια, ὧν ἡ ἐκτέλεσις δέον νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ῥουβλίων, θέλουσι βραβευθῇ διὰ ἕξ, τεσσάρων, τριῶν καὶ δύο χιλιάδων ῥουβλίων. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον εἰσὶ δεκτοὶ καὶ ξένοι τεχνῖται. Μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου 1882 πρέπει νὰ ὑποβληθῶσι τὰ σχέδια.

Καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς πόλεως Τεργέστης προεκήρυξε διὰ τὸν Νοέμβριον 1882 διαγώνισμα "Περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς στατιστικῆς τῆς Τεργέστης". Τὸ βραβεῖον εἶναι 630 φιορινίων. Ἡ διατριβὴ δέον νὰ περιλάβῃ 12 τοὐλάχιστον τυπογραφικὰ φύλλα εἰς σχῆμα 8ον. Τὰ χειρόγραφα θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὴν κρίσιν τῆς βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν τῶν Μεδιολάνων ἢ τῆς Βενετίας.

Σεισμὸς ἐν Ἰταλίᾳ. Καταστρεπτικὸς σεισμὸς συνέβη κατ' αὐτὰς ἐν Ὀρσόνῃ, κωμοπόλει τῆς ἐπαρχίας τῶν Ἀβρούτσων ἐν Ἰταλίᾳ. Χίλιαι περίπου οἰκίαι κατέπεσον, πλέον τῶν 6 χιλιάδων ἀνθρώπων, τὰ 3/4 τοῦ πληθυσμοῦ, μένουσιν ἄστεγοι. Τόσον ἰσχυρὸς ἦτο ὁ σεισμός, ὥστε καὶ τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα κυκλώπεια τείχη διερράγησαν. Ἀναλόγως τῆς καταστροφῆς ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων εἶναι μικρός, ἀλλ' ἡ δυστυχία εἶναι μεγάλη. Ἐγκύκλιός τις τοῦ δημαρχικοῦ παρέδρου τῆς κωμοπόλεως λέγει, ὅτι ἐὰν ἡ φιλανθρωπία δὲν σπεύσῃ εἰς περίθαλψιν τῶν δυστυχῶν κατοίκων, οἱ πλεῖστοι αὐτῶν θέλουσιν ἀποθάνει ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης.

Θίασος μελοδραματικὸς ἐν περιοδείᾳ. Θίασος μελοδραματικὸς γαλλικὸς προτίθεται νὰ περιέλθῃ τὰς Ἰνδίας, τὴν Κίναν, τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τὴν Αὐστραλίαν. Ἰδοὺ τὸ περίεργον δρομολόγιον τοῦ θιάσου τούτου· Σαϊδοὺν, Χὸγκ-Κὸγκ, Σάγχαϊ, Ὑοκοχάμα, Ὑέδδο, Μελβούρνη, Σίδνεϋ, Μανίλλα, Βατάβια, Σουμάτρα, Σεϋλάνη, Καλκοῦττα, Βομβάη, Πονδισερῆ, Μαδρᾶς, Σανδερναγὸρ, Καρικάλη. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου γαλλική τις ἐφημερὶς παρατηρεῖ. Ἡ Γαλλία πρέπει πάντοτε νὰ περιφέρῃ τι ἀνὰ τὸν κόσμον, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα ἦσαν αἱ ἀθάνατοι ἀρχαὶ τοῦ 1789, σήμερον δὲ τὸ ἐλαφρὸν μελόδραμα. Ἀλλὰ πόσον ἀπέχομεν ἀπὸ τῆς ἁμάξης τοῦ Θέσπιδος, ὅστις μετεκόμιζε διὰ τῶν πεδιάδων τὴν Ἀττικῆς τοὺς διὰ τρυγίας οἴνου βεβαμμένους ἠθοποιούς του.

Βελτίωσις ἐν τῇ ναυπηγίᾳ. Σπουδαία βελτίωσις ἐγένετο πρό τινος ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸς προφύλαξιν τῶν σιδηρῶν καὶ χαλυβδίνων σκαφῶν τῶν πλοίων ἀπὸ τῶν προσκολλωμένων εἰς αὐτὰ κογχυλίων καὶ θαλασσίων φυκίων. Ἐπὶ τῶν σκαφῶν προσετοιμάζονται εἰς ἀπόστασιν 30 ὑφεκατομέτρων λεῖαι στρογγύλαι ἐπιφάνειαι 2½ ὑφεκατομ. διαμέτρου, ἐφ' ὧν προσαρμόζονται μικραὶ πλάκες ἐκ ψευδαργύρου διά τινος μεταλλικῆς σκευασίας. Οὕτως ὁλόκληρον τὸ σκάφος καλύπτεται ὑπὸ στρώματος ψευδαργύρου, τὸ ὁποῖον θερμαίνεται δι' ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος, τὸ δὲ θαλάσσιον ὕδωρ, τὸ εἰσχωροῦν μεταξὺ τοῦ στρώματος τούτου καὶ τοῦ σιδήρου, παράγει ὁμοῦ μετὰ τῶν δύο μετάλλων μικρὰ γαλβανικὰ ῥεύματα, ἐξ ὧν ὁ μὲν ψευδάργυρος ἐλαφρῶς ἐπηρεάζεται, ὁ δὲ σίδηρος προφυλάττεται. Διὰ δὲ τῆς χημικῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ψευδαργύρου τὰ προσκολλώμενα κογχύλια καὶ χόρτα ἀπωθοῦνται.

Ὁ νέος δήμαρχος τοῦ Λονδίνου. Ὁ δημαρχικὸς πάρεδρος ELLIS ἐξελέχθη λόρδος δήμαρχος τοῦ ἄστεος τοῦ Λονδίνου διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος. Κυρίως ἡ πόλις τοῦ Λονδίνου δὲν ἔχει δήμαρχον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἄστυ (City). Τὸ Λονδῖνον εἶναι μεγάλη συγκέντρωσις 4 ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, εἶναι ἡ πρωτεύουσα, ἡ μητρόπολις τοῦ Ἀγγλικοῦ κράτους, περιλαμβάνει δὲ τὸ ἄστυ, οὗ τὸ ἐμβαδὸν δὲν ὑπερβαίνει τὰ 290 πλέθρα καὶ ὁ πληθυσμὸς τὰς 80 χιλιάδας. Κατ' ἔτος, τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Μιχαήλ, γίνεται ἡ ἐκλογὴ τοῦ δημάρχου, ὅστις ἐπὶ ἓν ἔτος εἶναι βασιλεὺς τοῦ ἄστεος. Ἄλλοτε ὁ δήμαρχος οὗτος εἶχε δικαιοδοσίαν λίαν εὐρεῖαν, μάλιστα καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ πολῖται ἠναγκάζοντο νὰ ὑπερασπίζωνται τὰς ἐλευθερίας αὐτῶν κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας· σήμερον ὁ λόρδος δήμαρχος εἶναι τὸ πρόσωπον τὸ κρατοῦν τὴν ῥάβδον τοῦ ἀρχιστρατήγου τοῦ ἐμπορίου, εἶναι ὁ ἀνώτατος ἄρχων, ὅστις, ὡς οἱ ἄρχοντες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἔχει ἐντολὴν νὰ ἐξασκῇ τὰ πολυδάπανα καθήκοντα τῆς δημοτικῆς φιλοξενίας. Εἰς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ παρακάθηνται αὐτοκράτορες καὶ βασιλεῖς, πρίγκηπες καὶ στρατηγοί, ὑπουργοὶ καὶ διπλωμάται, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἐπίσημα πρόσωπα. Εἶναι δὲ ὁ κυρίως ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, καὶ ὁσάκις οἱ ὑπουργοὶ γευματίζουσι παρ' αὐτῷ, οἱ ἀπαγγελλόμενοι λόγοι ἔχουσι χαρακτῆρα ἡμιεπίσημον. Ἡ ἀντιμισθία τοῦ λόρδου δημάρχου εἶναι 8 χιλιάδων λιρῶν, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ οὔτε κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὰ μεγάλα αὐτοῦ ἔξοδα, διὸ καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι δήμαρχοι τοῦ ἄστεος εἶναι ὅλοι ἄνδρες πλουτίσαντες ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ δυνάμενοι νὰ δαπανήσωσιν ἐπὶ ἓν ἔτος ἐκ τοῦ πουγγίου των 10—12 χιλ. λιρῶν, ὅπως ἔχωσι τὴν εὐχαρίστησιν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ ὑποκρίνωνται τοὺς ἡγεμόνας.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ CANAL-STR. 3. LEIPZIG.

ΚΑΚΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΛΗΒΙΓ
(LIEBIG).

Εὕρηται παρ' ἅπασι τοῖς φαρμακείοις καὶ παντοπωλείοις τοῦ Κόσμου.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Zu beziehen durch alle Buchhandlungen:

Polychrome Meisterwerke
der monumentalen Kunst in Italien.

Herausgegeben von Baurath **H. Köhler** in Hannover.
In Prachtband 250 M. Ein Blatt einzeln 18 M.
Ein künstlerisch ausgeführtes Prachtwerk in Farbendruck.
In äusserst getreuer Wiedergabe 12 der farbenprächtigsten Monumente Italiens (Sixtin. Kapelle, Rafael'sche Loggien, Peterskirche in Rom, Saal des Dogenpalastes in Venedig, Bibliothek in Siena, Dom von Orvieto etc.) umfassend.

LEIPZIG. **Baumgärtners Buchhandlung.**

Ο ΕΚΑΤΟΓΓΡΑΦΟΣ

ἀνατυπόνει 50 μέχρι 150 κις καὶ διὰ μελάνης καὶ διὰ τῶν ποικιλωτέρων χρωμάτων (Haber μετάλλια ἀξίας). Διὰ πλειοτέρας πληροφορίας καὶ δείγματα ἀπευθυντέον εἰς τὸ

γραφεῖον τοῦ Ἑκατογγράφου

(Λονδῖνον. 135 Cheapside) ἢ πρὸς τοὺς Κους **ἀδελφοὺς Μαρίνου εἰς Ἀθήνας.**

THE HEKTOGRAPH

(ὁ Ἑκατόγγραφος) is still unrivalled for obtaining 50 to 150 Duplicates in indelible black and various coloured inks. (Haber's Prize medals.) Write for particulars and specimen,

Hektograph Depot 135 Cheapside.
London, or Messrs Marino Broth. — Athen.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Ο ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ ΤΥΠΩΤΗΣ
(ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ ΥΠ' ΑΡ. 14120)

εἶναι τὸ ***μόνον προνομοῦχον ἐκτυπωτικὸν ἐργαλεῖον*** διὰ τυπωτικῆς μελάνης.

Τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο παράγει διὰ ***ξηρᾶς ὁδοῦ*** καὶ ἄνευ πιέσεως ***ἀπεριόριστον*** σχεδὸν ἀριθμὸν ***ὁμοιομόρφων, μαύρων*** (ἢ καὶ ποικιλοχρόων), ***ἀνεξαλείπτων*** ἀντιτύπων, τὰ ὁποῖα καὶ ἰδιαιτέρως ἀποστελλόμενα χαίρουσι τὸν ἐκπεσμὸν εἰς τὰ ***ταχυδρομικὰ τέλη.***

Ὁ ***στιγμαῖος τυπωτὴς*** ὑπερτερεῖ ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτυπωτικῶν ἐργαλείων, οἷον· αὐτοσχεδίων πιεστηρίων, πολυγράφων κ. τ. τ., ὁμοιάζει τὸ αὐτογραφικὸν πιεστήριον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τῶν ἀντιτύπων καὶ ὑπερτερεῖ αὐτοῦ κατὰ τὴν ζωηρότητα τῶν ἀντιτύπων, κατὰ τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν συγκαταβατικὴν τιμήν. ***Τιμαὶ*** τῶν ἐργαλείων μὲ δύο πλάκας τυπωτικάς·

Ἀρ. 1.	25|32 ἑκατοστ. φλωρίνια	αὐστρ.	9.
- 2.	28 40 -	-	12.
- 3.	40 50 -	-	18.

συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς συσκευασίας καὶ περιδέσεως.

Προγράμματα, ἀποδεικτικὰ, *δείγματα πρωτότυπα* κ. τ. λ. ἀποστέλλονται τάχιστα ***δωρεὰν*** καὶ ***ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν.***

REICHENBERG ἐν Βοημία.

Steuer & Dammann.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ.

Ἀντὶ **16** ***μαρκῶν*** (=20 φράγκων) πωλῶ πολυτελῆ συσκευὴν τραπέζης, ἥτις μέχρι τοῦδε ἐκόστιζεν 80 μάρκας, καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ὑποίας (περιεχούσης 14 λ. ἀργύρου) παρέχω ἐγγύησιν εἰκοσαετῆ, ἤτοι·

6 μαχαίρια τῆς τραπέζης,
6 περώνια μονοκόμματα,
6 κοχλιάρια τῆς σούπας,
6 στηρίγματα μαχαιρῶν,
12 κοχλιάρια τοῦ καφὲ,
6 ὠοδόχας,
6 κοχλιάρια τῶν ὠῶν,
6 μικροὺς δίσκους,
2 κοχλιάρια μεγάλα τῆς σούπας,
2 μεγάλα κηροπήγια,
1 ζακχαροθήκην καὶ πιπεροθήκην,
1 τρυπητὸν διὰ τὸ τέϊον.

Τὰ 60 ταῦτα τεμάχια, λαμπρᾶς κατασκευῆς, κοστίζουσιν ὅλα ὁμοῦ 16 μόνον μάρκας. Παραγγελίαι ἐκτελοῦνται ἐπὶ ἀποστολῆ τοῦ ποσοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ

Κυρίου **A. L. Guttmann.**

Wien I. Fleischermarkt 6.

Soeben erschien und ist durch alle Postanstalten des **Weltpostvereins** für das **Vierteljahrs-Abonnement** von **1 Mark** zu beziehen:

WELTPOST. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ.
Blätter
für deutsche Auswanderung, Colonisation und Weltverkehr.
1. Heft.

Neue illustrirte volksthümliche Monatsschrift zur Unterhaltung und Belehrung.

Herausgeber: *Richard Lesser*, Leipzig. — **Mitarbeiter** u. A.: *Dr. C. Beyer*, Stuttgart. — Oberst *Otto von Corvin*, Leipzig. — *Hans Friedemann*, Leipzig. — Pastor *Dr. Grundemann*, Mörz. — *Ernst Haynel*, Leipzig. — *Max Horwitz*, Berlin. — *Dr. J. Pervanoglu*, Leipzig. — Ministerialrath *Dr. Karl von Scherzer*. — *Ernst von Weber*, Dresden. — *A. Woldt*, Berlin. — Hofrath *Dr. von Zoller*, Stuttgart etc.

Inhalt: *Garfield*, Präsident der Vereinigten Staaten (mit Bild). — *Der Auswanderungsstrom* von der Heimath bis New-York (enthaltend wichtige Winke u. Rathschläge für Auswanderer). — *Weltverkehr*. — *Religionsfreiheit und Religionsfrieden* in den Verein. Staaten. — *Die Deutschen in Griechenland*. — *Amerikanische Städtebilder I:* St. Louis (mit Bild). — Echo aus allen Welttheilen. — Weltmarkt etc. etc.

Durch alle Buchhandlungen zu beziehen und direct vom
Weltpost-Verlag, Leipzig.

Haasenstein & Vogler.

Γραφεῖον δημοσιεύσεων

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι

καὶ ἐν ταῖς σημαντικωτέραις πόλεσι τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας καὶ Ἑλβετίας.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΤΕΡΟΝ

πάντων τῶν γραφείων τοιούτου εἴδους. Ταχίστη ἐκτέλεσις πάσης παραγγελίας δι' ὅλας τὰς ἐφημερίδας τοῦ κόσμου καθ' ὡρισμένην διατίμησιν.

ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΙΣ ΕΠΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ.

ΚΛΑΔΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ.

Διὰ τὴν ***Ἑλλάδα*** ζητεῖται ὡς ***Γενικὸς πράκτωρ*** Κύριος ἔμπειρος καὶ καλὰς συστάσεις ἔχων, ὅστις διὰ τῶν ἐκτεταμένων αὐτοῦ σχέσεων μὲ διευθύνσεις σιδηροδρόμων, μὲ κατασκευαστὰς μηχανῶν, μὲ ὑδραυλικοὺς μηχανικοὺς, μὲ ἐργοστάσια σιδηροδρομικῶν ἁμαξῶν (βαγονίων) κ. τ. τ. νὰ ᾖναι εἰς θέσιν νὰ εἰσάξῃ ἀποτελεσματικῶς πολύτιμον μέταλλον πρὸ μικροῦ ἀνακαλυφθὲν, τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ κατασκευάζονται τὰ πυροβόλα. Ἡ ἐγκατάστασις πρακτορείων εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς χώρας ἀφίεται εἰς τὸν γενικὸν πράκτορα.

Μόνον ἐκείνους παρακαλοῦμεν νὰ παρουσιασθῶσιν, οἵτινες δύνανται νὰ δώσωσιν ἀποχρώσας ἐγγυήσεις περὶ ἐκτεταμένων σχέσεων μὲ τὰ ἄνω ῥηθέντα ἐργοστάσια καὶ καταστήματα καὶ περὶ ἀκριβοῦς τοῦ εἴδους τούτου γνώσεως.

Αἱ προτάσεις ν' ἀπευθυνθῶσιν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα **K B 3263** εἰς τὸ ἐν **Δρέσδῃ** πρακτωρεῖον εἰδοποιήσεων τοῦ **Rudolph Mosse.**

Μόνον εἰς γερμανικὰς ἢ εἰς ἀγγλικὰς ἐπιστολὰς δίδεται ἀπάντησις.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Γνωστοποιοῦμεν εἰς τοὺς βουλομένους νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ τοῦ "Ἑσπέρου", ὅτι κατὰ συνεννόησιν μεταξὺ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ καὶ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων, δύνανται νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ καταβάλλοντες κατ' εὐθεῖαν τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα. Ἐπὶ δὲ τῇ εἰδοποιήσει τῆς καταβληθείσης πληρωμῆς θέλουσιν ἀποστέλλεσθαι αὐτοῖς τακτικῶς τὰ ἐκδιδόμενα τεύχη.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Γνωστοποιοῦμεν τοῖς ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Κυρίοις συνδρομηταῖς τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ, ὅτι ἡ ἐπιστασία τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἀνετέθη τῷ Κυρίῳ **Δημητρίῳ Ἀ. Κορομηλᾶ.**

Ἡ ἐν ΑΙΓΥΠΤΩι ἐπιστασία τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἀνετέθη τῷ ἐν ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑι Κυρίῳ ΠΕΤΡΩι ΣΑΡΑΝΤΗ (Βιβλιοπωλεῖον "ὁ Φοῖνιξ").

Ἡ ἐν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗι ἐπιστασία τοῦ **ΕΣΠΕΡΟΥ** ἀνετέθη τῷ βιβλιοπώλῃ Κυρίῳ **S. GRASSO.**

Ἐν ΙΒΡΑΙΛΑι ἡ ἐπιστασία τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἀνετέθη τῷ Κυρίῳ **ΙΩΑΝΝΗι Α. ΒΟΣΚΩΦ** Γενικῷ πράκτορι τῶν Γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων (Messagéries maritimes).

Ἡ ἐπιστασία τοῦ "ΕΣΠΕΡΟΥ" ἐν **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ** ἀνετέθη τῷ Κυρίῳ ΙΩΑΝΝΗι ΠΑΠΑΔΗι βιβλιοπώλῃ ἐν ὁδῷ Πέρα, ἀρ. 458.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. CANAL-STR. 3.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.